

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, BALANDIS – APRIL 19, 1989

Nr. 76

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

LTSR Prokurorui,
Liudvikui Sabučiu,
Persitvarkymo Sąjūdžiui,
„Komjaunimo Tiesos“ Redakcijai

Atviras laiškas

Šis epizodas – ne Stalino laikai. Tai brežnevinis laikotarpis, kažkienu įžvalgiai pavadintas stagnacija. Tačiau, kad ir lėtai, bet vis dėlto, šiandien šis sustingimas traukiasi beveik iš visų gyvenimo sričių. Beje, kažkodėl aplenkdamas tikinčiuosius. Juk kaip kitaip pavadinti tą faktą, kad net ir šiais viešumo laikais į raštiškus protestus, po kuriais pasirašė dešimtys tūkstančių tikinčiųjų, niekas iki šiol nesiteikė net atsakyti. Radijas, televizija, spauda, kaip ir anksčiau tvirtina, jog tikėjimas – laisvas. Tikinčiųjų teisės nevaržomos. Net nemėgina iš esmės spręsti konkrečių tarp tikinčiųjų ir valstybės susiklosčiusių problemų. Ir toliau lyg niekur nieko dėsto visiems igirusius trafaretus: „gerėja“, „draugiškėja“, „normalėja“. Kiek gi gali taip „ėti“, kai praktika rodo visai ką kita?

Tiesa, Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčia žada gražinti, tačiau, ar iškelė viešumon tuos,

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

kurie ją neteisėtai pasisavino? Ar iškelė faktus, kaip buvo gaudomos „raganos“ – parašų rinkėjai? Kaip buvo atimami lapai su tikinčiųjų parašais ir čia pat naikinami? O kur dar visų atitinkamų įstaigų sutikrinimai, kas pasirašė, kodėl, tikrai ar netikrai, ir t.t. ir t.t.? Ir visa tai buvo daroma visai neseniai, dar vakar, tiesiog šiandien.

Neįmanoma visų neteisėčių išskirti vienu metu – jų per daug. Paliesime vieną, kuri lyg pokario tema, rašytojo R. Gudaičio žodžiais tariant, eina per pačią lietuvių, šiuo atveju, tikinčiojo, širdį. Tai tikinčiuosius gynusių kunigų – Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus areštavimas ir įkalinimas. O grynė jie ne kokias išgalvotas teises, bet LTSR Konstitucijos 50-tuoju straipsniu garantuojamą teisę laisvai išpažinti pasirinktą tikėjimą.

(Bus daugiau)

Lietuvos kardinolo sveikinimas

Kaišiadorys. Neseniai buvo gautas Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus velykinis sveikinimas lietuviams.

Brangūs broliai ir seserys! Viešumo šviesoje mums iš dalies išryškėjo liūdna mūsų tautos praeities keliasdešimt metų tikrovė. Neturėjome žodžio, ištikinimų, religijos ir sąžinės laisvės. Netekome tautos gyvenimui reikalingiausių dvasinių vertybių. Jautėmės ne kartą lyg nebyliai be tiesos žodžio, bevaliai, surištomis rankomis, kažkur vedami ar varomi. Mūsų tautos gyvenimas atrodė praradęs savo prasmę ir džiaugsmą. Pradėjome nepasitikėti ne tik vieni kitais, bet ir apskritai visa gyvenimo tikrove.

O tačiau visi trokštame prasmingo ir džiugaus gyvenimo. Praėjusieji ir šie metai mūsų tautoje yra prasmingų ir džiugių pasikeitimų metai. Mes vėl pamatėme vieni kituose ne klasinius priešus, o bendro tautos vargo bei likimo brolius ir seseris. Panorame savarankiškai, kūrybingai darbuotis tautos šviesesnės ateities labui.

Šiandien Velykų šventės. Giedame džiugiausių pasikeitimų himną: „Linksma diena mums prašvito...“ Sveikiname Kristų, prisikėlusį iš numirusių, atnešusį visai žmonijai Velykinę pergalę prieš nuodėmę ir mirtį. Kristaus prisikėlimo šviesa nepalyginamai mums reikšmingesnė ir reikalingesnė už viešumo šviesą. Ji turi galios išsklaidyti visus mūsų gyvenimo tamsumus, prieblandas ir šešėlius. Tik Kristaus prisikėlimo šviesoje mums išryškėja dvasinių vertybių pranašumas prieš nykstančiąsias, pajuntame jų reikšmę ir reikalingumą; tik prisikėlimo šviesoje mums aiškus visų tolimiausių ateities, net po mirties likimas.

Tad leiskime jai sušviesti mūsų tautos gyvenime. Išsklaidykime tarpusavio nesu-

tarimų ir nesantaikos debesis. padarykime giedrą mūsų tautos dieną. Nesulaikomai žengia mūsų tautoje prasidėjęs dvasinio prisikėlimo pavasaris. Tenuvalo jis nuo mūsų širdžių visoki moralinį purvą, tapaverčia mūsų šalį derlinga žeme, tepražysta mūsų laukuose tiesos, meilės ir gerumo žiedai.

Jo Eminencijos kardinolo Vincento Sladkevičiaus ingrese į Kauno arkivyskupijos katedrą dalyvavo ir lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, kairėje, kuris čia matomas kartu su juo.

To laukia ir trokšta visi mūsų tautos geros valios žmonės. Tiesa, turime daug kliūčių ir sunkumų. Bet Prisikėlimo Viešpats neša mūsų širdimis Velykinės pergalės džiaugsmą, apdovanoja jas nauja pavasarinė gerumo ir meilės energija. Mūsų laukia pergalė gėrio prieš blogi, malonės prieš nuodėmę ir gyvenimo prieš mirtį.

Šioje brangioje tiesos ir meilės triumfo šventėje nuosirdžiausiai visus sveikinu, linkniu sveikatos, Dievo palaimos, gražiausios sėkmės ir Velykinio džiaugsmo. Aleliuja!

**Kardinolas
Vincentas Sladkevičius**

Kaišiadorys, 1989 m. Velykos

Gruzinai laidoja savo žuvusiuosius praėjusios savaitės susirėmimuose su sovietų kariuomenės daliniais. Žinių agentūros praneša, kad trūksta dar 14 žmonių, kurių nesuranda šeimos ir gimines Tbiliso mieste.

30 milijonų minų Afganistano žemėje

Islamabadas. – Reuterio agentūros pranešimu, Afganistane sovietai paliko maždaug 30 milijonų minų visoje afganų žemėje. Kai kur yra paslėpti ištiesi minų laukai, tarsi užkastos bulvės. Nuo jų jau žūsta vaikai, žūsta ir suaugę, daugeliui nutrauktos kojos ir rankos. Tūkstančiai pabėgėlių iš Pakistano norėtų sugrįžti į savo namus ir pamėginti gyventi iš naujo, tačiau negali, nes visas pasienis nuklotas paslėptomis minomis. Partizanai dėl šių užminuotų laukų negali pradėti puolimų numatytų miestų išlaisvinimui iš komunistų afganų.

Trūksta ekspertų

Amerika, Prancūzija ir Turkija atsiuntė 65 minų ekspertus, kurie mokina afganų partizanų, kaip surasti minas ir jas sunaikinti. Šis darbas prasidėjo prieš kelias savaites ir jau paaiškėjo, kad darbas vyksta sėkmingai ir reikia dar daugiau patyrusių minų ieškotojų. Tai yra milžiniška problema, nes trūksta patyrusių žmonių. Iš Amerikos gynybos departamentas sutinka, kad Afganistane Sovietai paliko tarp 20 ir 30 milijonų minų. Skirtingų rūšių minos paslėptos prie didžiųjų kelių ir visų pastatų ir kitokios rūšies minos pasėtos pagal Pakistano pasienį.

Prašo pripažinti laikinąją vyriausybę

Pranešama, jog Afganistano laisvės kovotojų delegacija po Velykų atvyko į Washingtoną ir prašė pripažinti Afganistano laikinąją vyriausybę, kurią sudarė partizanų vadovybė. Jos laikinasis užsienio reikalų ministras G. Hekmatyar vadovauja delegacijai, kuri taip pat, vyks į Prancūziją, Britaniją ir į kai kurias Europos šalis prašydama pripažinti pereinamąją vyriausybę. Trys musulmonų kraštai – Saudi Arabija, Sudanas ir Bahrain jau pripažino laikinąją vyriausybę, kuri praėjus mėnesiui buvo sudaryta Pakistane. Ministeris sako, kad nėra jokio pagrindo Amerikai ir Pakistanui nepripažinti laikinosios vyriausybės.

Amnestija komunistams

Afganų paskelbtos laikinosios vyriausybės užsienio reikalų ministras Hekmatyar pasakė žurnalistams, jog Rezistencija pasiūlys generalinę amnestiją komunistų prezidento Najbullah vyriausybės nariams, jei jie pasiduos dabar. Priešingu atveju, jie bus atsakingi už kraujo praliejimą, pasakė ministras. Iki šiol nebuvo daroma pastangų laimėti Vakarų pripažinimo. „Mes jau esame pripažinti daugelio kraštu, kontroliuojame 75% teritorijos ir sudarėme plačios apimties vyriausybę, tad kodėl Washingtonas negalėtų mūsų pripažinti“.

Laikinoji vyriausybė pasiūlė afganų komunistinei kariuomenei mesti ginklus ir nebeklausyti Najbullah vyriausybės, nes tai sovietų paskirtoji vyriausybė.

69 kaltinimai

Washingtonas. – Atstovų rūmų speakeris Jim Wright pradėjo kovą už savo išsilaikymą šioje pozicijoje, kai pirmadienį Atstovų rūmų Etikos komitetas, sudarytas iš 6 demokratų ir 6 respublikonų, apkaltino jį 69 kaltinimais, kurie sulaužė Atstovų rūmų taisykles. 66 metų Texas valstijos demokratas tuoj pradėjo apsigynimo procesą, kai komitetas paskelbė savo kaltinimus vienbalsiai. Jis paskelbė esąs nekaltas „savo širdyje“, nors ir gavo dovanų už tai, kad būtų pravestas palankus įstatymas, kuriuo jo draugas galėtų pasinaudoti savo prekyboje. Jis taip pat parašė knygą, už kurią gavo daugiau, negu leista uždirbti Kongreso nariui. Ši investicija tęsėsi 10 mėnesių ir kainavo jau 1.5 mil. dol. Jei kaltinimai bus įrodyti, jis gali būti priverstas pasitraukti iš svarbios Atstovų rūmų vadovaujančios pozicijos.

– Maskvoje „Literaturnaja Gazeta“ paskelbė Gorbaciovą šių metų ypatingiausiu žmogumi. „Tasso“ agentūra praneša, kad daugiau negu 200,000 skaitytojų pasisakė šiuo atveju už Gorbaciovą.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Washingtono** prezidentui Bushui buvo išteiktas laiškas, kurį pasirašė maždaug 600 filmų direktorių, aktorių ir muzikų, ragindami prezidentą atšaukti ekonomines sankcijas Nikaragvos marksistų sandinistams. Pasirašiusių tarpe yra dirigentas Leonard Bernstein, italas filmų direktorius Bernardo Bertolucci, aktorai Richard Gere ir Julia Christie, rašytojai Gabriel Marquez, Graham Greene ir Norman Mailer.

– **Londono** buvo suruoštas iš Lietuvos kilusio aktorius John Gielgudas pagerbimas jo 85 gimtadienio proga. Dalyvavo maždaug 350 artistų, tačiau į balių neatvyko pats garbės svečias Gielgudas, kuris tiems svečiams pasiuntė savo pasveikinimą, nes jis nebeenorįs švęsti savo gimtadienį.

– **Vietnamas** pranešė Amerikos vyriausybei, kad tuoj perduos dar 21 amerikiečių karių palaikus, kurie galėjo būti prazuve karo metu. Iki šiol jau buvo perduota 290 asmenų palaikai iš kurių 183 buvo atpažinti, jog tai yra tikrai amerikiečių kareivių kūnai.

– **Izraelio** premjeras Shamiras pasakė, kad negali būti jokių derybų su PLO, kol ten vyksta neramumai. Tas sritis Izraelis okupavo 1967 m. ir nuo to laiko nenori iš savo okupuotų žemių pasitraukti ir jas atiduoti tikriesiems šeimininkams palestiniečiams.

– **Japonijos** premjeras prisižadino gaves „dovanų“ dar 227,000 dol. sumoje iš kitų šaltinių. Anksčiau buvo pranešta, kad Noboru Takeshita iš vienos kompanijos yra gaves 795,500 dol., kuri turėjo kontraktus su vyriausybės ministerijomis.

– **Maskvoje** pirmą kartą po II Pasaulinio karo įvestos cukraus kortelės. Visoje Sovietų Sąjungoje trūksta mėsos, cukraus, batų, muilo, popieriaus ir kitų būtinai reikalingų prekių.

– **Mokescių** įstaiga prezidentui Bushui ir jo žmonai Barbarai pasiuntė 32,778.00 dol., kuriuos jie permokėjo praėjusiais metais. Bushas praėjusiais metais už viceprezidento pareigas gavo 115,000 dol. algą.

Tautos reikalauja nepriklausomybės

„Tankai tam, kad mes bijotume rusų“

Maskva. – Žinių agentūros iš Maskvos praneša, jog, nežiūrint Kremliaus daromo spaudimo, tautiniai sąjūdžiai visoje Sovietų Sąjungoje nemažėja. Demonstracijos dažėja, gyventojai reikalauja didesnių laisvių. Po įvykių susirėmimų tarp Sovietų kariuomenės dalinių ir Gruzijos gyventojų, kurių metu žuvo 19 asmenų, ir tankų „manevrų“ Tbilise, Rygoje ir Talline, Sovietų prezidentas Michailas Gorbaciovas pirmą kartą pasakė, jog tokie sąjūdžiai kenkia jo visapusiškai perestroikos programai ir kad jis neleis išdalinti valstybės ir sumažinti krašto sienas, rašo Sun-Times ir Washington Post dienraščiai.

„Mes nebijome“

Bet esą iš telefoninių pasikalbėjimų su Pabaltijo valstybėse, Transkaukaze ir kitose krašto vietose tautybių veikėjais aišku, kad jie nemanoma nutraukti savo reikalavimų, nežiūrint paties Gorbaciovo grasinimų ir išleisto dekreto, kad bus baudžiami sunkiomis bausmėmis visi tie, kurie „išeina prieš valstybę“. „Lietuvoje mes nebijome“, pasakojo Romualdas Ozolas „Washington Post“ korespondentui Maskvoje. Ozolas yra išrinktas į naująjį Sovietų Seimą ir vienas iš Sąjūdžio vadų, o Sąjūdis reikalauja nepriklausomybės Lietuvos respublikai. „Mes nuogaustajame dėl to, kas mums atsitiko praityje, bet mes nebijome Maskvos ir nebijome savo ateities“, kalbėjo Ozolas.

Tautybių solidarumas

Estijos televizijos komentatorius Andres Raid, kuris yra gerai žinomas Estijos Liaudies fronto veikėjas, minėtam korespondentui pasakė, jog „Mūsų žmonės supranta, ką Gorbaciovas sako ir grasina, bet niekas per daug nekrepia demesio. Gorbaciovas yra tolokai nuo mūsų. Žmonės čia yra pasipiktinę bauginimais, instrukcijomis ir pažadais. Mes nuėjome per toli, kad galėtume pasiduoti“.

Armėnų rašytojas Raphael Popoyan sako, jog pas juos žmonės pilnai palaiko gruzinų reikalavimus. Ten esančios didelės simpatijos gruzinų studentams, kurie streikavo ir badavo prieš savo universitetą. Rašytojas sako, jog armėnai gerai žino, kad išleisti dekretai yra ir prieš juos, tačiau žmonės nebijo. „Judėjimas tęsis toliau ir Maskva privalo surasti kitą“.

– **Chicagos** teisininkas Richard Phelan, kuris pravedė Atstovų rūmų speakerio investigaciją, kai jis ėjo į Kapitolijų, buvo užpultas netoli Aukščiausiojo Teismo rūmų dviejų ginkluotų vyrų, kurie iš jo atėmė 200 dol., kredito kortelės ir vairavimo leidimą.

– **Formozos** kinų delegacija pirmą kartą nuo 1949 metų dalyvaus komunistinėje Kinijoje Azijos bankininkų suvažiavime Bejingo mieste, praneša formozos Užsienio reikalų ministerija. Šis sprendimas nereiškia, kad Formoza pripažįsta komunistų Kinijos vyriausybę.

atsakymą negu tik kariuomenės panaudojimą“.

Kareivių įžūlumas

Gruzijos sostinėje sekmadienį buvo skleidžiami lapeliai, kurie smerkia vietinį kariuomenės vadą generolą Igor Radinov už žiaurų buvusių demonstracijų malšinimą. Žmonės apsirėngę judais rūbais rinkosi laidoti žuvusių ir tereikėjo mažos kibirkštėlės, kad vėl įsiliptų kova prieš sovietų kareivius. Kareiviai padarė krataj laikraščio įstaigoje „Gruzijos jaunimas“ ir įsakė nieko nespausdinti apie įvykius riaušės ir nedeti fotografijų iš riaušių. Norėta uždrausti laikraščio spausdinimą, bet redakcija kreipėsi į Centro komitetą ir laikraštis buvo ir toliau spausdinamas.

Gruzijos demonstracijos yra tik vienas didėjančių nepriklausomybės reikalavimų visame krašte, sako minėtas žurnalistas. Liaudies frontai Latvijoje ir Estijoje, Sąjūdis Lietuvoje, Karabacho komitetas Armėnijoje, musulmonų grupės centrinėje Azijoje, tai vis tautiniai sąjūdžiai, kurie Gorbaciovui kelia didelį rūpestį.

Rusų supratimas

Ukrainos Helsinkio grupės vadovas Lvovo mieste sako, jog „problemos dalis glūdi Maskvos pozicijoje ir pasaulyje“. Visados rusams buvo labai sunku, kurie išaugę imperijoje, suprasti tautybių reikalavimus periferijoje“, sako V. Chornovil. „Ir Andrei Sacharovs, herojus, kuris toks pasitaikė visame šimtmečiuje vienas, sunkiai supranta tautybes ir jaudinasi, kad tai pakankamas perestroikai. Ko jie nesupranta, tai yra tai, kad mums tautybė, mūsų kultūra yra mums pagrindinis dalykas“.

Užsienio žinių korespondentas D. Remnick sako, kad didžiausi sąjūdžiai yra Pabaltijo valstybėse, o Armėnijoje ir Gruzijoje situacija yra mažiausiai patikima. Tačiau visur vyrąja tas pats klausimas, kaip toli galima eiti? Kai Rygoje pasirodė tankai, tai Latvijos filmų direktorius Juris Podnieks pasakė, jog latviai norėtų patikėti, kad tai tik manevrai, tačiau tai yra žmonėms priminimas, kad tankai čia yra visuomet ir kad mes bijotume jų“. „Ateityje mes turime būti atsargūs ir išmintingi. Mes privalome galvoti prieš veikdam. Jauni žmonės yra pasiryžę kovoti, bet laikas mums yra labai pavojingas“.

Maskvoje sekmadienį Andrei Sacharovas vadovavo žmogaus teisių kovotojų grupei, maždaug 500 žmonių, kurie susikaupimu pagerbė Tbilisi mieste žuvusius gruzinus.

KALENDORIUS

Balandžio 19 d.: Leonas IX. Simonas, Aistė, Leontina, Eirimas, Galatas, Laisvūnas.

Balandžio 20 d.: Marcijonas, Agnė, Goštautas, Lazdonė, Adelias, Nergantas, Etyvdas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:06, leidžiasi 7:34. Temperatūra dieną 59 l., naktį 39 l.

SKAUTYBĖS KŪKOLIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŪ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SUSITIKTUVĖS – SUAŽIAVIMAS

Vyresnėms skautėms, gintarėms, skautams vyčiams, jūrų budžiams, prityrusiems skautams ir skautėms, jūrų skautams ir skautėms gegužės 27-29 dienomis ruošiamas L.E. Smith Environmental Education Center, 5110 Meadowside Ln., Rockville, MD 20855.

Mielos Sesės ir Broliai,

Kviečiame „Memorial Day“ savaitgalį praleisti skautiškose susitiktuose – suvažiavime. Gražiame „Smith Center“, maždaug 20 mylių į šiaurę nuo Washingtono, D.C. Svarbiausias suvažiavimo tikslas – susipažinti su Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio darbu, supaprasti įvykius, ir panagrinėti, kaip šie pasiekimai liečia mus, kaip mes galime prisidėti prie Lietuvos atgimimo.

Bus suteikta vėliausių žinių apie atsikuriančios Lietuvoje Skautų organizacijos veiklą, bus svarstoma koks geriausias bendravimo būdas. Šią vasarą Lietuvoje vyks pirmą atsikuriančių skautų vadovų stovykla. Suvažiavimo metu bus pranešta daugiau žinių apie šį įvykį ir bus tariamasi apie reikiamą pagalbą ir galimybes mūsų reprezentacijoje dalyvavimo.

Sesė, broli, jei tau šie reikalai rūpi, bus geriausia proga apie tai daugiau sužinoti ir pareikšti savo nuomonę dalyvaujančiosios SUSITIKTUVĖS – suvažiavime.

Registruotis per savo vienetus iki gegužės 5 d. Mokestis 40.00 dol. asmeniui. Registruojantis po gegužės 5 d.

mokestis bus 50.00 dol. Dalyvių skaičių turime „Smith Center“ pranešti iš anksto, kad jie galėtų pristatyti maistą. Čekius rašyti Lithuanian Scouts Association vardu.

Atsivežti: pilną išėginę uniformą, darbo uniformą, miegamaišį ir pagalvę, rankšluostį ir kitus tualetinius reikmenis. Jei turite tautines vėliavas, gaires ar kitokių tautinius simbolius. Atsivežkite tėvų gimimo vietovardžius, taip pat senelių varda/pavarde ir gimtinės pavadinimus. Jei šeimoje turite artimų, kurie yra tapę stalinizmo aukomis, atsivežkite jų vardus.

Viena iš programos dalių bus ant didžiulio paruošto Lietuvos žemėlapiu sudėti vėliavėles su dalyvių tėvų ir senelių vardais, jų gimimo vietovėse. Stalinizmo aukas minėsime specialiomis apeigomis.

Susitiktuvių – suvažiavimo programa jau buvo skelbta spaudoje. Informacija pasiūsta vienietų vadovams, ems. Jei reikia daugiau žinių, kreipkitės į savo vadovus, es arba į programos koordinatore, v.s. fil. Dalė Lukienė, 10622 Great Arbor Dr., Potomac, MD 20854. Tel.: (301)983-0763.

Iki susitikimo. Vis Budim!

v.s. fil. Dalė Lukienė – Prityrusių skaučių skyriaus vedėja,

ps. fil. Ina Petokienė – Vyresniųjų skaučių skyriaus vedėja,

j.v.s. Dalia Bylaitienė – Jūrų skaučių skyriaus vedėja.

MINTYS IR NUOMONĖS

Skautiškoji Kaziuko mugė Chicagoje yra jau kelių dešimtmečių tradicija. Šiais metais mugė įvyko kovo 5 d. Mugės išvakarėse, apžiūredama mugė gražiai dekoruotus Jaunimo centro kambarius, sales ir kavinę, mintimis nuklydau į Kaziuko mugės, kuriose dalyvauva būdama dar jaunutė paukštytė. Daug kas nuo to laiko pasikeitė. Norėdama patirti ir kitų nuomones, užkalbinau kelis ilgamečius mugės darbuotojus.

Į klausimą, „Kokia Kaziuko mugė ateitis?, skautininkė Antanaitienė atsakė, kad, jos nuomone, mugė forma ir priemonės ilgainiui turės keistis. Lietuviai dabar gyvena išsisklaidę po plačiuosius priemiesčius ir į Jaunimo centrą retai beprisirusia atvažiuoti. O atvažiuojantieji mažiau besidomi renginiais ir mugėse mažiau perka.

Skautininkės Reiterienės nuomone, mugės dar gerai sekasi. Ypač apsimoka medžio dirbiniai, nes į mugės atvykstantios jaunos šeimos jais domisi, juos perka savo namams puošti. Gaila, kad juos kuriančių asmenų skaičius labai mažėja. Skautininkė S. Kerelytė pastebėjo, kad „Aušros Vartų“ tunte yra likusios vos kelios šeimos, kurios jau daugiau negu 30 metų dirba mugėi. Čia ypač paminėtina skautininkų Ramanaskų šeima. Nenuostabu, kad ilgus

metus dirbant pavargstama. Skautininkas A. Paužuolis mano, kad mugės apimtis mažėja, nes jaunimas išsisklaido po universitetus, tad visus darbus dirbti lieka tik vyresnieji, kurie tesia, kol pajėgia.

Į klausimą – „Kaip galėtume reikalus pagerinti?“, visi mano, kad svarbu įtraukti jaunimą. Sesė Antanaitienė siūlo stengtis įtraukti 30-35 metų amžiaus žmones, kurie dar gyvai prisimena savo skautavimo dienas. Sesė Reiterienė teigia, kad mugės reikia padaryti idomones vaikams. Sesė Svajonė ir brolis Paužuolis galvoja, kad jaunimui reikėtų parodyti, kaip Kaziuko mugėi ruošiami įvairūs dirbiniai ir juos prie tų darbų pratinti.

Visi čia minimi asmenys jau keliolika ar net keliasdešimt metų be pertraukos dirba

Giliukams ir liepsnelėms smagu sueigauti Lietuvių centre, Lemonte. Iš k. Aleksandra Augaitytė, Petras Vaznelis, Vytukas Vaznelis, Viktorija Trakytė ir Audra Bielskutė. Nuotr. Gintarė Kerelytė-Thaus

Šv. Jurgis.

Žemaitijos dievdarbų kūriny.

ŠV. JURGĮ PRISIMENANT

Švento Jurgio, visų skautų globėjo šventė yra balandžio 23 diena. Tą dieną visi pasaulio skautai stengiasi jį pagerbti iškilminga sueiga, išdžio pakartojimu, gerais darbais ir malda. Pasižada būti geresniais, sekti švento Jurgio pavyzdžiu, prašo šventą Jurgį sustiprinti jų meilę Dievui ir Artimui:

„Globėjau, šventasis Jurgi, iš melsk palaimos visiems visų kraštų broliams skautams ir sesėms skautėms; kad tavo užtariamai mes neštume per pasaulį Kristaus vėliavą, mylėtume kiekvieną žmogų ir kiekvienam gamtos kūrinyje mylėtume amžinąjį Kūrėją, kuris gyvena ir viešpatuoja per amžius“

(Kun. St. Yla)

Šv. Jurgis gyveno trečiaame šimtmečiuje po Kristaus gimimo. Jis buvo karys – Romos kariuomenės raitelių vadas. Narus ir teisingas, todėl savo kareivių labai gerbiamas.

Tuo laiku Romą valdė imperatorius Dioklecianas. Jis labai nekentė krikščionių, juos visai persekiojo ir žudė. Šv. Jurgis buvo krikščionis. Jis atsiskė persekiojimo savo brolius krikščionis, stengėsi jiems padėti. Sužinojęs tai imperatorius, liepė šv. Jurgi žiauriai kankinti, kad jis atsiskė krikščionybė. Šv. Jurgis iškentė kankinimus ir liko ištikimas Kristui. Imperatorius liepė jį nužudyti. Jam buvo nukirsta galva. Tai atsitiko 303-čiais metais po Kristaus gimimo. Šv. Jurgis tapo šventuoju kankiniu.

Šv. Jurgis visą savo gyvenimą kovojo su blogiu ir neteisėbėmis, stengėsi daryti gera.

Kaziuko mugėms. Visi, kaip ir aš, pastebi pasikeitimus ir tiki, kad iš jų darbus perims ir toliau tęs dabartinis jaunimas. O iki tol, jie visi sutinka dirbti, kol pajėgs ir Kaziuko mugės tradicija išlaikyti gyvą ir sekmingą.

Vyr. skautė Renata Naudžiūtė

Toks jo gyvenimo būdas vaizduojamas simboline legenda, kurioje jis kovoja ir nugalė pikta slobiną, išgelbėdamas karalaitę, kurią tas slobinas ruošėsi praryti. Prisiminus šią legendą, pradžiai, kad šv. Jurgis padėtų apsiginti nuo įvairių kasdien tykojančių blogybių:

„Šventas Jurgi, karžygy. Tu prieš slobiną žengi, Tu teisingas ir drąsus, Gink nuo priešų mus visus. Ginki tautą Lietuvos, Kaip lig šiol – Taip visados“

(Kun. St. Yla)

Šv. Jurgis gerbiamas visame krikščioniškame pasaulyje. Jo vardu pavadinta daug bažnyčių, mokyklų, institucijų, net vietovių (visi žinome St. George, ILL, ir kiti). Lietuvoje nemažai vietovių ir žmonių pavardžių susijusių su Jurgio vardu. Jis yra globėjas ne vien skautų, bet ir kitų organizacijų, net valstybių. Jo vardu ordinai buvo teikiami kariams už ypatingą narumą.

Šv. Jurgis buvo labai mėgiamas Lietuvoje. Ten jo šventė buvo švenčiama iškilmingomis pamaldomis bažnyčiose, atlaidais, dideliais turgais ir pan. Ypač jį gerbė Lietuvos ūkininkai. Kaimiečiai prašydavo šv. Jurgi saugoti jų gyvulius, laukus, ginti nuo priešų. Kadangi jis buvo karys, žmonės meldavosi, kad šv. Jurgis globotų jų krašto kareivius, padėtų jįms ginti Tėvynę. Kariai, eidami į kovą, šaukdavosi šv. Jurgio pagalbos.

Šiandien, kai Lietuvoje sustiprėjo lietuvių kova už išsilavinimą, prašome šv. Jurgi suteikti stiprybę visiems lietuviams – Tėvynėje ir išsvijoje, globoti mus ir Lietuvoje atsikuriančius skautus ir skautes:

„Šv. Jurgi, kurio apsaugai lietuvis ūkininkas pavedė viską, kas jam brangiausia – savo žemę ir savo laisvę, būk ne tik ūkininko, bet ir kiekvieno tautiečio gerasis gynėjas nuo pikto. Tegų per tavo globą nepaliečia mūsų ūkininko žemės ir pasėlio nei audra, nei ledai, nei pikti žmonės, tegų nedoras geismas bei darbas nepaliečia nei vieno lietuvių širdies. Padėk mums, kad kiekvienas liktume ištikimas mūsų Dievui ir Tėvynei, kaip kad tavo globojami per šimtus metų buvo ištikimi mūsų protėviai. Kilnūs Riteri, šimtmečiais simbolizavę mūsų tautos kovą su piktu slobiną, vėsk mus ir toliau šitos kovos keliu.“

(Kun. St. Yla)

IR

OK LIETUVOS SPAUDOJE

Atrodo, kad baigėsi laikai, kai mūsų vyriausybė iki šamones netekimo gąsdino įvairūs „būbai“: nacionalinė atributika, studentų korporacijos, demokratinės ir religinės organizacijos, veikiančios Lietuvoje. Tikėjimas ir bažnyčios lankymas – kaltė, istorinė tiesa – Tėvynės išdavimas. Labai norisi tikėti, kad nepasivaidens praeties šmėkla, kad jinai negrįs, igavusi siuolaikinį siluetą.

Tarp skaitlingų, Lietuvoje susitvėrusių, organizacijų – skamba skautų „BUDEK“. Veikia štabai, palengva pradeda veikti būsimieji Lietuvos skautai. (Duok Dieve, kad jų neįstiktų prieškarinių skautų likimas). Lordas Baden-Paulas buvo pasakęs, „geriausias auklėjimas – žaidžiant“. Tačiau auklėti žmogų, siekti, kad jis pats auklėtų ir tobulėtų, nėra jokios prasmės, jeigu neturim tvirto dvasinio pagrindo. Skautų veikla, įstatai, įsakymai stengiasi sustiprinti jaunas sielas, duoti dvasinį pagrindą ateičiai – ir nusako tobulėti. Žinoma, kaip nusako Lietuvos kultūrinis ir dvasinis gyvenimas pokario metais, kuriam šiandien reikalinga skubi reanimacija. Dievui, Tėvynei ir Artimui, – rodo kelią į dvasingumą (sutrumpinta).

Blaivus ir skaisčius, mandagus ir kuklus, duok ką gali, galvok apie kitus, sek Šv. Jurgi, turėk Dievą širdyje, reikalavimas kasdien atlikti gera darbą ir etc. Tai moralu, dora, naudinga ir reikalinga visuomenei. Anksčiau niekas nedeklaravo šių idėjų arba skelbė pro formą. Ką puikiai iliustruoja pokarinės kartos „dvasinės vertybės“ ir dabartiniai žmonių santykiai.

Skautai judrūs. Jie lavina kūną, o sveikas kūnas – būtina sąlyga vaisingam protiniam ir fiziniam darbui. Negalima tuo pačiu statyti ir griauti: rūkymas, girtavimas – svetimi skautui. Lavindami kūną, nepamirštame ir sielos. Dvasinis gyvenimas remiasi Kristaus mokslu, todėl skautai nesibaško – pastovūs. Dvasia tvirtėja, pažindama gyvenimo išmintį, išmintimi remiasi individo veikla, kuri neįmanoma be dvasinio lavinimosi. Gyvename – didelių reformų epochoje. Kas buvo nyksta ir pulsuoja naujo gyvenimo ritmas. Kad jis būtų pilnakraujis, turi pulsuoti Kristaus Dvasia. Bažnyčia visus jungia vienybėn ir brolybėn. (Nors ilgai nesidama priešpaudos našta ir kęsdama visišką valdžios netoleranciją, negalėjo vykdyti kilnios savo misijos). Kristus mirė už visus, iš čia broliška meilė visiems ir kiekvienam. Būdami broliai

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuničiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytėjo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nusiūna. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiuntiamos gavus prašymą.

pamiršime pavydą, godumą, kerštą, materialinių vertybių ir asmenišku ambicijų tuštybę.

Po kryptingo ir metodiško visuomenės „auklėjimo“, nuo 1945 m. šios idėjos ir patys žodžiai skamba keistai ir naiviai. Tėvynės ir Artimo meilė mus šaukia! Betgi žinokim: verba docent, exenpla trahunt (žodžiai moko, pavyzdžiai patraukia). Išauklėti arba pačiam išsi-auklėti doru ir manstanciu žmogumi, reikia, kad sielos gėlmėse viešpatuotų Dievas-

Gėris-Meilė. Tik tada išsime iš aklavietės ir tapsime naudingi Tėvynei bei visuomenei. „Išieikite iš savo namų ir neskite išganymą miestui, jei nežinote, kur yra sergančių sielų, imkite ieškoti...“ (Šv. Jonas Auksburnis, burnis).

E. Svenskas

„SKAUTAS“ 1989 Nr. 4
Kaunas. 1989.01.21.

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pr. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“

2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA

Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Patos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Sest. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninoms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Oft. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ

CHIROPRAKTIKA
– Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

IŠEIVIJOJE

Mes visi su dideliu susidomėjimu sekam radijo pranešimus, laikraščius, gaudydami žinias apie naujus laisvės proveržius Lietuvoje. Tuo žavimės, stebimės, pagarbiamai mąstydami apie tuos patriotus, kurie su dūmėmis sąlygomis siekia grąžinti pilnas teises lietuvių kalbai įstaigose, pagarbą Lietuvos himnui ir vėliavai bei herbui. Esame sužavėti, kad, nežūrint beveik pusimčių metų užtrūkusio slopinimo, lietuviškoji dvasia tebėra gyva ir gajai, nugali visas kliūtis. Atsiranda ryžtingų patriotų, kurie, nepaisydami galimų pavojų ir sunkumų, griebiasi darbo, kuris savarankiškai gyvenimo trokštančiai tautai yra būtinas. Ir jų ryžtas bei pastangos jau yra pasiekę nuostabių laimėjimų. Teisingiems reikalavimams turėjo nusilenkti ir okupantas.

Tačiau, kai šitokie įvykiai darosi mūsų tautoje, mums pasilikti vien stebėjimais yra per mažai. Gera, kad išveivija jau atskubėjo, padėdama apsirūpinti lietuviškoms vėliavoms, parūpindama popieriaus ir kitų reikmenų išleisti Lietuvos istoriją, šiltai sutinka atvykstančius iš Lietuvos laisvę kvėpuojančius atstovus ir menininkus. To viso labai per mažai. Mums reikia ir patiems daugiau įsigilinti, kokį lietuvišką atgimimą mes galėtume išveivijoje sustiprinti, kaip geriau ir plačiau galėtume įsijungti į lietuviškumo naują proveržį išveivijoje.

Visų pirma, kaip ten grąžinamos lietuvių kalbos teisės, taip čia turėtų išdygti naujas rūpestis grąžinti ir sustiprinti lietuvių kalbos vartojimą mūsų šeimose. Angliškai vaikai turės progą išmokyti, o lietuviškai jie teismoks, šeimai šią kalbą vartojant, įstatant juos į liuanisines mokyklas ir lietuvių organizacijas. Mūsų patriotų ryžtingos pastangos tėvynėje yra mums naujas paskatas sustiprinti čia lietuvių kalbos ir lietuviybės išpilietinimą išveivijos jaunime.

Džiaugdamiesi, kaip Lietuvoje žmonės jungiasi į persitvarkymo, atgimimo sąjūdžius, čia turime ryžtingiau įsitraukti į bendrą lietuvišką organizacinį gyvenimą. Lietuvoje jaunesnioji ji karta šioje srityje parodo nuostabią gyvumą. Čia mūsų jaunėsių, jau čia išaugusių intelektualų karta turi Lietuvos pavyzdžių neužsibarikaduoti tik savo namų židiniuose ir reikalauose, o jungtis į bendrą veikimą. Tas veikimas turi būti tikrai bendras. Mūsų nedaug ir savitarpės grumtynės būtų nusikaltimas. Veikiantieji yra visi patriotai, o jeigu skiriasi metodais, tai čia niekuo baisaus.

Su kokių uolumu Lietuvos žmonės, sąlygoms palengvėjus, griebėsi ugdyti savą patriotinę spaudą! Mes čia tam reikalui turime pilniausią laisvę. Jokia cenzūra mūsų nekontroliuoja. Taigi didesnis susidomėjimas savo laikraščiais, savo knyga yra būtinas. Jeigu ten Lietuvos istorijos reikėjo išleisti net 200,000 egzempliorių, tai išveivijoje lietuviška knyga turi pasitenkinti tik kelių šimtų tiražu.

Negausiai mūsų tautai ypatingai svarbus ne vien šeimų lietuviškumas, bet ir jaunimas. Džiugu, kad jau atsiranda pirmieji lietuviškų šeimų, kurios augina keturis, penkis vaikus. Tai nelengva, bet tautos išlikimui būtina. Jei šeimoje tėra vienas ar du vaikai, tokia tauta pra-

deda rašyti sau mirties testamentą, nes bus daugiau mirimų, kaip gimimų. Juk reikia prisiminti, kad kai kuriems iš viso nebus galimybių daugiausia padorioti. Jei atsirastų negimusiu žudymų, tai būtų vykdomas savanoriškas tautos genocidas. Taip pat ir perskyros yra šeimai peilis, nes beaugančiam reikia mylinčios motinos širdies ir protingai vadovaujančios tėvo rankos. Patėviai ar pamotės niekada neatstos tikrųjų tėvų, kurie bus išjungę iš savo šeimos. Taigi jau vien vaikų gerovę turint prieš akis susituokusiems būtina išspręsti išskylančias savitarpes problemas, kad ir su dvasininko ar specialisto psichologo talka, bet pasilikti draugėje.

Labai svarbu išlaikyti mūsų lietuviybės židinius. Mokyklos, ligoninės tai mūsų tautinės šventyklos, kuriose lietuviškai dvasiškai turi būti reikiamai atstovaujama. Ypatingai reikšmę gali turėti lietuviškos parapijos su lietuviškoms pamaldomis, su po jų esamu lietuvių pabendravimu. Visada turime prieš akis, kad lietuvių bažnyčias pastatė ankstyvesnieji ateiviai, kurie, nemokėdami kalbos, sunkiai dirbo skerdyklose, kasyklose ir savo skurdžiu uždaru išugdė tokius bažnyčių mūrus. Svarbu dabar jas mūsų tautai išlaikyti. Kiek galima reikia pasilikti arčiau prie jų. Jei būtina išsikelti, kur arčiau tarnyba ar kur verčia gyvenimo sąlygos, tai turint automobilius yra nesunku ir iš toliu atvažiuoti. Reikia pasilikti lietuviškų parapijų narius. Ši pastanga dabar daug lengvesnė, negu buvo ankstyvesniems kasyklų ir skerdyklų darbininkams lietuviškus mūrus išugdyti.

Yra didelis pavojus, kad ir išlaikant savas bažnyčias, galime pasilikti be lietuvių kunigų. Dabar bažnyčias aptarnauja daugiausia seneliai. Gal mūsų psichologinė šeimose išsitvirtinusi nuotaika, kad iš tėvynės išbėgusiems lengviau įsikabinti praktišką profesiją žmonėms, kaip inžinieriams, daktarams ir panašioms. Bet dabar jau esame įsikūrę. Aukotis savo tautai kunigystėje, yra nuostabiai kilnu. Tiesa, kunigas neturi savo šeimos, bet artimi pasidaro šeimoms žmonės, kaip tikri šeimos broliai. Be to, kunigui, neapsunkintam šeimos rūpesčių, net geresnės sąlygos suvystyti dar kurio. Maironis pasiliko gal labiausiai pamėgtas poetas, kan. Vaizgantas — rašytojas, prel. Jakštas — nuostabus kritikas ir spaudos puoselėtojas, kan. Vaitkus dramaturgas, kun. Totoraitis, kan. Alekna — stiprus istorikas, prel. Krupavičius — įtakingas politikas ir laisvės kovotojas. Yra dabar lietuvių kunigų, kurie, būdami uolūs dvasininkai, yra kartu uolūs lietuvių visuomenininkai, žurnalistai, rašytojai. O juk gal didžiąją dalį išeivijos lietuvių periodikos, įskaitant mūsų vienintelį dienraštį, mums parūpina mūsų vienuolijos. Seselių vienuolių talka mokyklose, prieglaudose ir kitur yra daug kur nepamainoma. Pagaliau atsimintina, kad nuo dvasinio, ideologinio, krikščioniško pasaulėžiūros tvirtumo labai daug pareina tautos moralė ir tautos ateitis. Taigi atgimimas Lietuvoje tebūnie įkvėpimas ir mums.

Juoz. Pr.

DOROVĖ, ŽMOGIŠKUMAS IR ŽMOGAUS VERTINIMAS

Vilniaus universiteto filosofijos daktaras įvertino dr. A. Statkaus — dr. Algirdo Statkevičiaus parašytą knygą apie dorovę. Autorius neseniai išok. Lietuvos yra persikėlęs į JAV, bet jos turini susipažinti galima iš šio įvertinimo.

Yra žinoma, kad visų visuomenės narių dorovingumas yra viena iš būtiniausių žmonių egzistavimo sąlygų. Dorovės normos ir reikalavimai, o taip pat teisiniai įstatymai bei mandagumo taisyklės nurodo, kaip žmonės privalo gyventi, kaip elgtis, kaip vienas su kitu santykiuoti. Jokia visuomenė, jokia valstybė, jokia tauta negali ilgai egzistuoti, jeigu nesilaikoma nustatytos dorovės reikalavimų, jeigu žmonės elgiasi amoraliai ir tuo teikia blogi sau patiems ar kitiems. Dorovė yra viena iš svarbiausių žmonių dvasinės kultūros sričių. Dorovinės sąvokės yra svarbiausios žmonių visybės.

Visais laikais dorovės problemoms daug dėmesio skyrė visos pasaulinės religijos, dauguma filosofinių mokyklų. Tačiau iki šiol žmonija neturi tvirtai pagrįstos ir visiems normaliems žmonėms priimtinos dorovinės atamos, tokios sistemos, kuri nurodytų žmonėms universalias elgesio normas, ginančias visų žmonių ir visų tautų orumą, teises, kultūrinės dorovės.

Visos dabarties dorovinės sistemos ir etiniai mokymai pasižymi neaiškumu, prieštarumu ir reliatyvumu, o dažnai netgi atviru abejingumu žmogui bei jo gyvenimui, ištisų tautų likimui. Šiuolaikinė etika yra nepajėgi rasti atamos tašką dorovei. Labai dažnai ji iš tikrųjų ir atvirai pateisina nedorumą bei neteisėtumą. Daugele dabarties etinių teorijų dorovę yra priversta nusilenkti ekonomikai, politikai, praeitiams istoriniams poreikiams, o tuo pačiu dažnai tar nauja žmonių ir ištisų tautų dvasiniam pavergimui.

Mūsų dienų mokslinė etika užsiima tik faktinio dorovės stovio, jos specifikos, funkcijos, struktūros abejingumu tyrinėjimu. Tačiau ji reikiama dėmesio neskiria pačiam dorovės turiniui, klausimams kaip pa-

ALGIRDAS STATKEVIČIUS

gerinti mūsų dorovę, kaip suformuluoti labiau šiuolaikines elgesio normas. Mūsų laikais labai sunku rasti tokį filosofą, kuris savo jėgas skirtų žmogų dorovinių normų formulavimui. Filosofai vien stengiasi paaiškinti tai, kas yra. Tačiau juos mažai domina klausimai apie tai, kaip atskirti žmonės, ištisos tautos ir šalys savo gyventi, kuo pagrįsti savo santykius.

Nesant žmogų dorovinių normų, mūsų dienų dorovė nėra pajėgi plačiai apimtimi prisidėti prie žmogų kultūros progreso ugdymo.

Abejingumas dorovės problemoms yra viena iš dvasinio žmonių atsilikimo priežasčių. Šis dvasinis žmonių atsilikimas yra ypač ryškiai matomas daugelio tautų nuolatos augančio techninio, pramoninio ir karinio progreso fone. Šis atsilikimas dorovės srityje labai dideliu laipsniu paremia tuos neteisėtumus, politinį ir kultūrinį jungą, eksploataciją bei vergiją, kuri taip būdinga daugeliui mūsų pasaulio šalių. Mūsų laikotarpio žmonėms būtina reikalinga daug daugiau viso to, kas gera, negu to, kas bloga. Būtina orientuoti ir tvirtai pagrįstas žmogų kas vertėbės.

A. Statkaus kūrinys „Sofiokratijs ir geodoroviniai jos pagrindai“, skaitytojų dėmesį patraukia tuo, kad jis savimi atstovauja pavykusiam mėginimui suformuluoti bendražmogų dorovės, kurių jis vadina Geodorovės, pagrindinius principus ir sąvokų apibrėžimus.

Tarp daugybės mūsų laikotarpio etikos temų išleidžiama knyga minėtas darbas išsiskiria kaip fundamentaliu dorovės problemų radikaliu iškelimu, taip ir bepriekaištingai moksliniu jų pagrindimu. Šiuolaikiniai filosofai, pirmoje eilėje marksistai, tokių problemų vengia ir, kaip taisyklė, dorovės principus laiko moksliskai nepagrindiniais. Daugumas marksistinių filosofų dorovę laiko specifiniu ekonominių ir politinių visuomenės struktūrų atspindžiu. Dorovei jie neranda kito pagrindo, kaip tikti poli-

tinus to ar kitokio laikotarpio interesus. Tuo pačiu jie paneigia bendražmogų dorovės galimumą.

A. Statkaus mąstymo centre yra žmogus. Tačiau ne bet koks, o išimtinai tik išmintingos elgesio žmogus. Šį žmogų jis laiko pagrindine sėtybe, jame ieško pagrindo dorovinių reikalavimų formulavimui. Žmogus — individas apibrėžiamas kaip istorinis subjektas. Istoriniu subjektu apibrėžiama ir tautina.

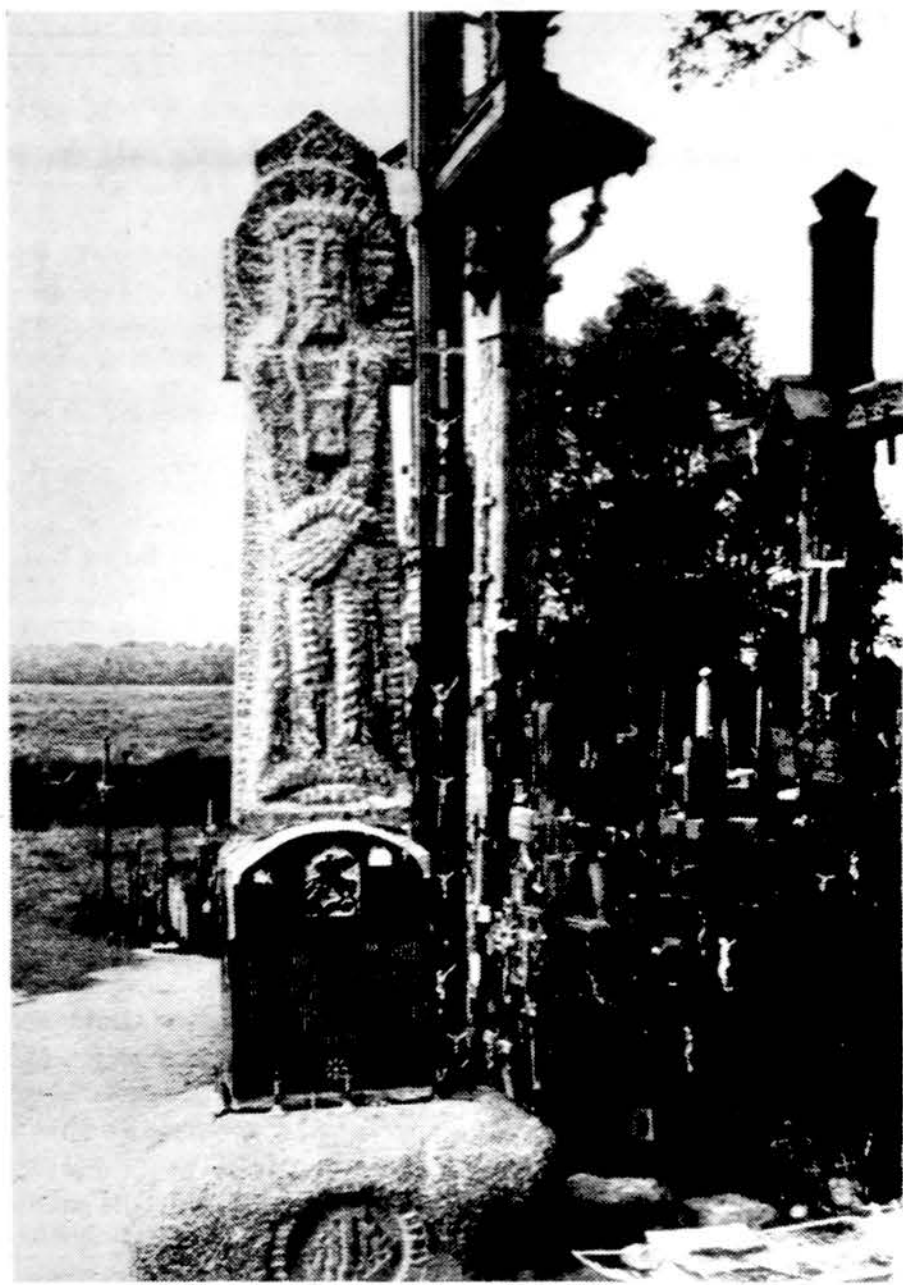
Suteikimas tautai istorinio subjekto, turinčio visa eilę būtinų teisių, kokybės, yra ne tik naujas žodis šiuolaikinėje etikoje, bet ir atveria galimybes įvairiausiškai įvertinti dorovinį šiuolaikinių žmonių stovį.

Toliau autorius pateikia istorinių subjektų dorovinės kokybės įvertinimą ir apibrėžimą. Išskiriami psichiskai bei moraliskai normalūs, sveiki istoriniai subjektai ir patologiški subjektai. Pateikiami tvirtai pagrįsti apibrėžimai to, kas toks yra patologiškumas, parodomas vieno ir kito ryšys su igimtais instinktais, su socialinėmis sąlygomis, kurios viekinia ir patologiškus istorinių subjektų formavimą ir jų išplitimą.

Minėti apibrėžimai yra centrinės viso darbo sąvokos. Remdamasis į jas autorius pateikia istorinių subjektų gyvenimo sąlygų charakteristiką, o taip pat šiuolaikinių žmonių dorovinio stovio bei šiuolaikinės kultūros charakteristiką. Autorius prieina išvada, kad psichinė — dorovinė patologija mūsų laikais tampa masiniu reiškiniu. Su šia išvada sunku nesutikti.

Remiantis šia išvada autorius formuluoja vienių iš pačių pagrindinių dorovinių mūsų laikmečio uždavinių: būtina ugdyti normalius žmones, žmones neturintius nei prieš save, nei prieš kitus veikiančių patologiškus instinktus. Normalaus žmogaus masinėje apimtyje ugdymas yra pats pagrindinis mūsų laikmečio žmonių uždavinys.

Toliau, analizuodamas mūsų laikmečio žmonių stovį, autorius paliečia vertybių problemą. Su tvirtu pagrindu skiria vertybes nuo gėrybių. Formuluojuama mintis, kad visi žmogų dorovės

Detalė iš Kryžių kalno. Lietuviško Rūpintojėlio statula.

kultūros kūriniai tik gėrybės kaina. Jie tampa ar netampa vertybėmis priklausomai nuo to, kokiems tikslams tarnauja: normaliems ar patologiškiems, gerio ar blogio reikalui.

Mūsų laikų patologiškumas glūdi tame, kad gėrybės daugeliu atvejų degraduojamos iki blogybės lygio, kad dauguma kultūros pasiekimų tarnauja normalių individų bei ištisų dorų tautų persekiojimui.

Toliau pateikiami išsamūs apibrėžimai tokių sąvokų kaip „Dorovinis geris“, „Kultūra“, „Tiesa“, „Išmintis“, „Taika“, „Laisvė“, „Religija“, parodomas šių dalykų reliatyvškumas, priklausas nuo to, kam jie tarnauja. Netgi taika gali tarnauti laisvei ir pavergimui.

Vertybių esmės išaiškinimas suteikia autoriui galimybę išskirti tokius laikotarpio labai aktualius klausimus, kaip istoriškai susiklosčiusių visuomeninių santvarkų tipologija ir jų įvertinimas, žvelgiant iš žmogų dorovės pozicijų.

Remdamasis pravesta analize

autorius formuluoja pagrindinį humanistinį šiandienos uždavinį: „Būtina visą žmoniją, kaip biologinę rūšį, kuo skubiausiai pakelti iki bendražmogų dorovės lygio — iki išmintingos elgesio lygio“.

Šį tikslą pasiekti būtina pakeisti istorinių subjektų psichiką ir jų egzistavimo sąlygas. Pagrindinio visuomeninio sofiokratinio sąjūdžio tikslas yra šio uždavinio išsprendimas.

Problemų, kurios keliamos ir sprendžiamos šiame teoriniame veikalke, aktualumas ir reikšmė negali kelti jokių abejonių. Autorius kelia labai aktualias globalines problemas, kelias labai griežtai, kategoriškai, kas skaitytojui gali atrodyti kiek neįprasta. Nežiūrint į kai kuriuos neapibrėžtumus ir netikslumus, šis veikalas, pagal pagrindines savo mintis yra loģiškas, nuoseklus ir darnus. Pagrindinės knygos mintys vertos paties giliausio dėmesio, priitarimo, tolesnio vystymo ir kuo skubiausio praktinio pritaikymo.

UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

RIMVYDAS SIDRYS

10

Berniukas entuziastiškai ėmė man aiškinti ir ranka ore braižyti pasisukimus. Supratu tik tiek, kad kelias ir Psczelnik bus sudėtingas. Dar iki kitos kryžkelės, vėl kelio aiškinimas daugiau rankų mostais negu žodžiais. Akys nenoromis vis slinko prie benzino rodyklės, kuri jau labai buvo priartėjusi prie tuščio. Privažiavau kelio rodyklę, kuri rodė Dešno. Gal tikrai vėčiau važiuoti ten, iki Frankfurto dar šmotas kelio, čia važinėdama ko gero pritrūksiu benzino. Bet tuo įsupykau ant savęs. Dariaus ir Gireno atminimo aš neišniekinsiu, nors ir reikėtų paskui benzino bidoną pėsčiam tempti. Privažiavau pamiškę ir čia jau buvo rodyklė su Psczelnik vardu, rodanti į mišką. Įtemptais nervais aš slidinėjuo tuo keliuku per kemsynus ir šlapius lapus. Staiga lengviau pasidarė kai pamaciau pažįstamą ežeriuką, nuo čia dar tik vienas posūkis ir aš jau buvau prie paminklo.

Pilko granito paminklas nekyla į viršų, bet glaudžiasi prie žemės, taip kaip ir Lituania šioje vietoje. Du sujungti kryžiai simbolizuoja lakūnus, o gal ir lėktuvus. Nežinoma gera ranka buvo ant granito padėjusi dar nenuvytusių gelių. Paminklas pastatytas ten kur sudužo Lituania. Dariaus kūnas buvo išmestas iš lėktuvo, toje vietoje dabar stovi lietuviškas koplytšaltis. Buvo tylo, pūškė lietutis ir pušys ramiai ošė. Gal jos norėjo papasakoti apie lakūnų žuvimą... Kai kurios pušys dar turėjo motomus randus, jas pažėdė krintanti Lituania. Pastovėjau, kurį laiką su savo mintimis, o paskui vėl reikėjo tęsti kelionę.

Iki Frankfurto važinavau labai įtemptais nervais, daugiau žiūrėdamas į benzino rodyklę, negu į kelius. Rodyklė nesulaikoma slinko žemyn, paskutinius 20 kilometrų važinavau ant tuščio. Tačiau automobilis

neapvylė ir privežė iki benzino stoties, jau Vokietijoje. Prieš tai žinoma reikėjo dar eiti nuo Ainosiaus prie Kaiposiaus, — nuo lenkų muitininkų prie vokiečių muitininkų. Lenkas buvo mažas žmogelis su nuolatinėmis susirūpinusiomis išvaizda. — „Ar veži aukso?“ — Ne. „Ar veži deimantų, kailių?“ — Ne. Jis atrodo apsvylė, kai pasakiau, kad iš Lenkijos išvežu tik dvejus gintaro karolius. Pradėjau kartu skaičiuoti mano pinigus. Ir atsikit tu man, kad tada, įvažiuojant į Lenkiją žvarbaus vėjo pagaliau, aš suklydau nurašydamas savo pinigus. Dabar sukuriau neužregistruotų 10 anglų svarų ir apie 50 guldenų. Muitininkas žymiai pagyvėjo, sugniaužė delne tuos nelegalius pinigus ir pradėjo ilgą pamokslą, kaip aš nusikaltau prieš Lenkijos valstybę. Toliau sekė epizodas per visas mano keliones niekad nepatirtas, tik iš kitų girdėtas. Nusivedė jis mane į būdelę ir prašė ištuštinti kišenes. Ne tik ištuštinti, bet ir išperšti. Apčiupinėjo visas galūnes, taip kaip filmuose detektyvai „friskina“ gangsterius. Paskui liepė nusimauti batus. Čia aš neišlaikiau ir prapliupau juoktis. Muitininkas susiraukęs šniukštinėjo mano batus ir vėl pradėjo tiradą, kaip aš nusikaltau neužregistruodamas pinigų. Buvau jau visai susitaikęs su mintimi, kad tuos pinigus teks palikti lenkam, bet muitininkas nelaukai įdėjo juos į pasą ir ištiesė man. — „Kitą sykį užregistruok viską tiksliai. Važiuk namo!“ Įdomu, kad įlagamina jis visai net nepaziūrėjo, galėjau ten vežtis deimantų visą kilogramą.

„Demokratinės“ Vokietijos kontrolė buvo paviršutiniška, tik vėl reikėjo bažintis, kad jokių ginklų nevežu. Kelionė autostrados koridorium buvo monotoniška, išskyrus tai, kad netyčia įsirioglinau į Rytų Berlyną. Važiujant į rytus ženklai aiškiai rodė, kokia kryptis reikia važiuoti ir lenktija. Dabar gi Vakarų Vokietijos ženklų nebuvo, turbūt pagal principą, kad nuduok, kad jo nematai, tai gal jis išnyks. Buvo tik ženklai į Berlyną ir į Prahą. Į Prahą nenorėjau važiuoti, tai net nepajutau kaip atsidūriau Berlyno gatvėse. Kryžkelėj milicininkai tvarkė judėjimą, sustojau prie jo klausyti kelio. — „Dokument!“ Jūs turit tik transi-

to vizą, o atvažiuot į Berlyną! Vokietijos Demokratinės Valstybės sostinė!“ — pabrėžė jis, idant neliktų neaiškumo, kokiam Berlyne aš atsidūriau. Pasibaivęs jis vartė į dangų pakeltas akis ir kalbėjo gūždžius balsu, lyg ne aš, o jis pats būtų įstatymams nusizengęs. Dar kažką kalbėjo minėdamas „Grenzuebergang, Geldstrafe“, bet, kiek pagalvojęs atidavė pasą ir įsakmiai pakartėjo, kad aš turiau važiuoti į Prahą. Jei noriu pasiekti BRD (Bundesrepublik Deutschland), tai turiu sekti Prahos ženklus. Mojuodamas rankiniu semaforu, lygiai tokiai pat kokius turėdavo nauji policija, jis sustabdė automobilį srautą ir aš išvažiuavau iš Rytų Berlyno.

Dar liko vienas sienos perėjimas tarp abiejų Vokietijų. Muitininkų užgrūntas, aš jį galėjau žiūrėti iš komiškos pusės. „Demokratinės“ valstybės milicininkai su patėišku uolumu tikrino, kad kas slipai nepervežtų per sieną pabėgėlio. Po automobilio pakiešo vežiojamą veidrodį, liepė atidaryt motoro dangtį. Ilipeis į vidų milicininkas susirietęs maigė užpakalinę sėdynę. Atidarė bagažinę, bet lagaminu nesidomėjo, tik pakėlė bagažinės dugną patikrinti ar tikrai po dugnu yra atsarginis ratas, o ne susirietęs demokratinis pilietis. Vos galėjau sulaikyti juoką. Rato dežė nebūtų tilpus nei didesnė lėle, o žmogus... Nejaug Rytų Vokietijoje gyvena ne tik žmonės, bet ir komunkuljai? O gal Rytų satrapai matė filmą „The Incredible Shrinking Woman“ ir per daug ją patikėjo?

Vėl važinavau po vielines tvoras, pro sargybinių bokštus. Viskas buvo apšviesta žvarbia prožektoriu šviesa. Paskutinis sustojimas buvo jau Vakarų Vokietijoje. Policininkas žvilgteterėjo į mano pasą ir pamojo, kad važiuočiau tolyn. Patikrinimas truko dešimt sekundžių. Paputaus lyg kažkas atsileido krūtinėj. Aš vėl buvau Vakarų pasaulio, kur žmogus yra pilietis, o ne baudžiauninkas, kur nereikia gyventi nuolatinėj baimėj, kur valdžios pareigūnai yra tarnautojai, o ne vergų varovai. Kada visgi lietuvių galės taip gyventi?

(Pabaiga)

BOSTONO ŽINIOS

„TAUPOS“ SUSIRINKIMAS

Balandžio 1 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos patalpose įvyko lietuvių federalinės kredito unijos „Tautos“ metinis narių susirinkimas. Jame išklaudyta veiklos apyskaita, patvirtinta finansinė apyskaita, išrinkti valdybos, paskolų ir priežiūros komisijų nariai, išklaudyta Gintės Damašytės iš New Yorko pranešimas aktualiais reikalais. Susirinkime dalyvavo ir balsavo 66 nariai. Viso „Tautos“ turi 495 narius. Jos kapitalas pusšėsto milijono dolerių. Perykštis metus „Tautos“ užbaigė 67,406 dolerių pelnu. Valdyba papildyta asmenimis iš Bostono ar jo apylinkės – Gintaras Čepas, Vytautas Jurgėla, Daiva Veitaitė-Neidhardt ir Algis Skabeikis, o iš Worcesterio – Eduardas Meilus, Jr., ir Klimas. Po susirinkimo buvo kavutė ir užkandžiai. „Tautos“ pirmininku yra Romas Veitas.

AKT. H. KAČINSKO PLOKŠTELĖS SUTIKTUVĖS

Naujai išleistas akt. Henriko Kačinsko plokštelės sutiktuvės įvyko balandžio 2 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos patalpose. Jas suruošė plokštelės leidėjai – rašytojas Antanas Gustaitis buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas Alfonsas Petrutis ir „Laisvės Varpo“ vedėjas Petras Viščinis. Renginys dar kartą išryškino prarastą tarp idealistų ir plačiosios lietuvių visuomenės, kurios dėmesys tai plokštelei ir jos sutiktuvėms galėjo būti žymiai didesnis.

Prie apšviesto scenoje dail. Prano Lapės nupiešto plokštei akt. Henriko Kačinsko paveikslas, apie akt. H. Kačinską ir išleistą plokštelę kalbėjo rašytojas Antanas Gustaitis, akt. Jurgis Blekaitis, Regina Petrutienė, Alfonsas Petrutis ir Petras Viščinis. Iš plokštelės perduotos Kristijono Donelaičio „Pavasario linksmybės“ iš „Metų“, o iš juostos – nežinomo autoriaus rašinys apie Kūčias tremtyje ir Lietuvoje. Programą sklandžiai ir sumaniai pravedė Regina Norvaišaitė-Petrutienė.

Sutiktuvė atidarymo kalboje rašytojas Antanas Gustaitis su humoru papasakojo kai kuriuos plokštelės leidimo epizodus ir reišė padėką dail. Pranui Lapei už plokštelės dailių apipavidalinimą, Romui Šležiui už techninę priežiūrą ir tiems, kurie finansškai parėmė plokštelės išleidimą. O tokiais buvo akt. Aleksandra Gustaitienė, dr. Juozas Kazickas ir inž. Juozas Rasy.

Akt. Jurgis Blekaitis nušvietė akt. H. Kačinsko kelią į meno aukštumas Lietuvos teatruose, jo sukurtus svarbesnius vaidmenis, pabrėždamas, kad jis buvo pradininkas meniško skaitymo, kuriuo ypač pasižymėjo išeivijoje. Jo kalba buvo ilgoka, bet labai šilta, persunkta meile akt. Henriko Kačinskui ir teatro menui.

Regina Petrutienė įterpė keletą prisiminimų iš tų laikų, kai po sunkios operacijos akt. H. Kačinskui teko prisiglausti Petručių namuose Washingtone. Tada akt. H. Kačinskas ilgais vakarais pasakojo apie darbą Lietuvos teatre...

Akt. H. Kačinsko darbą Amerikos Balse apibūdino Alfonsas Petrutis, pažymėdamas, jog ten amerikiečiai tuoj pastebėjo, kad akt. H. Kačinskas yra didelių gabumų ir sugebėjimų aktorius.

Amerikos Balse jam teko rūpintis vaidinimais ir kita menine programa, perduodama į Lietuvą.

Renginį užskleidė Petras Viščinis, nurodydamas, kad turimais akt. H. Kačinsko ikalbėjimų įrašais leidėjams talkon atskubėjo našlė Sofija Kačinskienė, Dalia Sruogaitė-Bylaitienė, Jokūbas Stukas, Juozas Stempuzis, Petras Alinskas ir kiti. Išleisti plokštelė sudaro prasmingą paminklą akt. H. Kačinskui ir puikią priemonę tėvams ir lituanistinėms mokykloms, besirūpinant jaunosios mūsų kartos lietuvišku švietimu ir auklėjimu. Šia prasme akt. H. Kačinskas išliks ilgai gyvas ir paveikus lietuvių visuomenėje. Pasiektų meninių laimėjimų apsauga ir perdavimas ateities kartoms yra patvarusis paminklas mirusiam už brangiausio marmuro paminklus. Čia jis priminė Jono Biliūno mažai kieno lankyta kapą ir paminklą Zakapanėje, kai jo raštais buvo ugdoma lietuvių tautos jaunoji karta.

Po programos rengėjai pavaišino renginio dalyvius kava ir pyragaičiais. Šiuo reikalu pasirūpino Regina Petrutienė su savo talkininkėmis. Kitais renginio talkininkais buvo Genė Mikonienė, Romas Šležas ir Aidas Kupčinskas. Įėjimas buvo kiekvieno nuožiūra skiriama auka. Atrodo, kad surinktos aukos vargiai padengs turėtą išlaidas. Bet tai jau ne tiek svarbu. Pagrindinis tikslas pasiektas su kaupu: pagarbiai prisimintas akt. H. Kačinskas, pasidžiaugta gražiai išleista plokštele, bent iš dalies atgaivinta idealizmo ir pasiaukojimo nuotaika, kokia mūmyse viešpatavo, kai prieš daugelį metų pasiekėme šį kraštą...

Sutiktuvėse parduotos 24 plokštelės. Jas galima gauti pas leidėjus ar lietuviškosios spaudos platintojus. Plokštelės kaina: 10 dol. be persiuntimo, 12 dol. su persiuntimu.

MOTERŲ FEDERACIJOS KLUBO VEIKLOJE

Elenos Vasyliūnienės vadovaujamas Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas savo susirinkimuose pateikia įvairias paskaitas. Taip kovo 18 d. susirinkime dr. Algirdas Budreckis kalbėjo apie imperatorių Kotryną I – lietuve, nušviesdamas, kaip berastė kaimo mergina Morta pasiekė Rusijos valdovės sostą ir isteigė pirmą mokslo akademiją Rusijoje. Balandžio 22 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos direktorių kambaryje šaukiamame susirinkime Elena Vasyliūnienė kalbės apie Islamą ir jo plitimą. Gegužės 7 d. klubas ruošia Motinos dienos minėjimą, kuris bus pradėtas 10:15 val. r. Šv. Petro parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis, po kurių bus tęsiamas salėje po bažnyčia.

KOMP. H. KAČINSKO ĮNAŠAS

Ne tik Lietuvoje, bet taip pat išeivijoje mūsų menininkai ir kūrėjai uoliai jungiasi į šių dienų aktualių mūsų tautos reikalų tvarkymą. Pavyzdys – komp. H. Kačinskas su žmona Elena, įnešę 30 dol. Lietuvos istorijai išleisti Lietuvoje ir kitiems reikšmingiems uždaviniams atlikti. Savo auką jie nukreipė per „Laisvės Varpą“. Tuo būdu dabar „Laisvės Varpas“ tam tikslui jau yra gavęs

ir persiuntęs LB-nės Krašto valdybai 2,395 dol., skirtus atskirų asmenų. Vajus vykdomas toliau. Visus aukotojus „Laisvės Varpas“ skelbia savo laidoje ir lietuvių spaudoje.

DARBO IR IŠTVERMĖS SUKAKTIS

Dažnai mūsųose minimos įvairios sukaktys atsiremia vien tik į metų skaičių, nepriklausomai nuo to, kas per tuos metus nuveikta. Kitaip yra su „Laisvės Varpo“ šakotos veiklos 35-rių metų sukaktimi. Tai kieto darbo ir didelės ištvėrmės sukaktis. Dabartinėmis sąlygomis ir mūsų nuotaikomis išlaikyti ne komercinio ir pragmatinio, bet visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio lietuvių radijo programą per 35-rius metus yra ne juokai. O „Laisvės Varpo“ programa ne tik nerodo nuovargio žymių, bet dargi nuolat tobulinama, plečiama, įtraukiant į ją visas lietuviškojo gyvenimo apraiškas tėvynėje ir išeivijoje. Gegužės 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje minėjimas tos sukakties tarsi aiškiai rodo „Antro kaimo“ teatro iš Chicago iškvietimu ir spektakliu „Laisvės Varpas“ pabrėžia savo gyvastingumą, sumanumą ir nuolatinį ieškojimą naujų būdų visuomenę sudominti ir patraukti. Šia prasme jis tikisi visų savo klausytojų ir plačiosios lietuvių visuomenės paramos, kurios rodiukli bus talka sukakties minėjimo paruošiamose darbuose ir dalyvių skaičius pačiame minėjime. Aišku, kad atliekamo darbo įvertinimas stiprina pastangas to darbo atlikime, o nepaisymas smukdo jį ir pakerta jėgas net labiausiai atsidėjusiu tam darbu asmeniu. Netenka abejoti, kad „Laisvės Varpo“ minima sukaktis sustiprins jį visais požiūriais.

„Antras kaimas“ ruošia Bostonui naują, įdomią ir įvairią programą, kurioje humoro ir satyros forma bus iškeltos mūsų visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio aktualijos. Kaip į Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio „Ratilio“ koncertą, taip lygiai ir „Antro kaimo“ teatro spektaklį ruošiasi atvykti lietuvių net iš tolimesnių vietovių. Juk tai ne eilinis įvykis, o „Laisvės Varpo“ 35-rių metų sukakties minėjimas ir „Antro kaimo“ spektaklis!

P.V.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinėjimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo“ lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00-10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV – FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA, 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

RENGINIAI

Balandžio 23 d. Sv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas Lantana restorane Randolphe.

Balandžio 30 d. Lietuvos krikšto memorialinės lentos Šv. Kryžiaus katedroje Bostone atidengimas ir pašventinimas.

Gegužės 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje Laisvės Varpo 35-rių metų sukakties minėjimas, kuriame programa atliks „Antro kaimo“ teatro kolektyvas iš Chicago.

Gegužės 13 d., šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos trečio aukšto salėje Bostono lietuvių vyrų seksteto koncertas.

P.V.

MORMONŲ JAUNIMAS DOMISI LIETUVA

1988 metų lapkričio 30 d. Mormonų religinės bendruomenės jaunimo mergaičių organizacija Atlantoje, Georgia valstijoje, suruošė aukštesniosios mokyklos studentėms seminarą supažindinti su įvairių valstybių gyvenimu. Šiame seminare kalbėti apie Lietuvą buvo pakviesta lietuvių Ramunė Janušaitytė-Badauskienė, gyvenanti Atlantoje. Seminaras vyko mormonų bažnyčios salėje. Be lietuvių Ramunės Badauskienės, dar kalbėjo Kinijos ir Indijos jaunimo atstovės.

Apie Lietuvą Ramunė Badauskienė kalbėjo apie 45 minutes. Ji savo paskaitą buvo kruopščiai paruošusi. Ji jaunoms studentėms papasakojo Lietuvos didingą istorinę praeitį, lietuvių kovą su caristine Rusija, apibūdino Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, laisvės kovas. Ilgiau sustojo prie Lietuvos nepriklausomo gyvenimo laikotarpio, jo metu pasiektų kultūrinėje, ekonominėje ir politinėje srityse didelių laimėjimų. Išsamiai aptarė komunizmo žalą, pirmuosius okupacijos metus, įvykdytus žudymus ir žmonių ištreimus į Sibirį ilgai tremčiam.

Palietė antrojo pasaulinio karo eigą, Vokiečių okupaciją, kuri buvusi Lietuvai taip pat sunki ir daug žmonių buvo išduoti koncentracijos stovyklose. Pagaliau, vokiečiams karą pralaimėjus, vėl Lietuvą okupavo komunistinė Rusija ir ta okupacija tęsiasi daugiau kaip keturiasdešimt ketverius metus. Lietuva neteko nepriklausomybės, pergyveno didžiulius žmonių trėmimus, sunaikinimą privačios nuosavybės, atėmimą žemės, padarymą kolūkių ir tuo sunaikinimą Lietuvos ekonomijos. Lietuva priešinosi okupantams, laisvės kovotojų kehoilika tūkstančių su ginklu, gyvendami apie dešimtį metų miškuose, siekė Lietuvai laisvės, bet kovą prieš raudonąją armiją pralaimėjo. Tačiau tauta liko nepalaužta. Tūkstančius partizanų, jų šeimų ištrėmė Sibiran. Nužudytuosius išmėtydavo turgaus aikštėse, išniekindavo jų kūnus. Tai buvo lietuvių tautos didžioji drama. Iš viso okupantams sunaikinęs apie tris šimtus tūkstančių lietuvių – vyrų, moterų, senų ir vaikų.

Su dideliu dėmesiu mergaitės klausėsi apie dabartinius Lietuvos įvykius siekiant nepriklausomybės. Po istorinės Lietuvos apžvalgos kalbėjoja vaizdžiai aptarė lietuvių tautos įvairias tradicijas, kurios praktikuojamos Kaledų, Naujųjų metų, Velykų, Sekminių ir kitų švenčių progomis. Apibūdino įdomesnius lietuviškus valgius ir čia pat pavaišino skaniu „kugeliu“, kuris labai patikęs jaunoms studentėms. Aptarė lietuvių tautos liaudies meną, tautinių raštų juostas, koplytstulpius, tautinius drabužius ir kit. dirbinius, kurių pavyzdžius čia pat parodė ir jų reikišmę apibūdino. Labai domėjosi gintaro istorija ir jo dirbinius. Šią paskaitą ruošiant Atlantoje prelegentei talkino Lietuvos LB apylinkės pirmininkas Rimas Česonis ir Roma Česonienė, paripindami liaudies meno dirbinių bei tautinių raštų juostų ir audinių pavyzdžius. Ramunė Badauskienė jaunimui kalbėjo jiems suprantama kalba, idomiai ir paskaitą pailiustruodama pavyzdžiais. Prelegentę jaunimui pristatė ir supažindino mergaitė organizacijos vadovė Janice Broome, kuri taip pat pabaigoje Ramunei už įdomią paskaitą apie Lietuvą nuosirdžiai padėkojo.

Savo paskaitos metu Ramunė sakė, kad ji net du kartus lankė tėvelių gimtinę Lietuvą, su ja susipažino, patyrė gyvenimo būdą, jos žmones ir, nors ji gimusi ir augusi Amerikoje, tėvų tėvynė jai liekanti miela ir brangi.

Kelioms dienoms praslinkus po paskaitos seminare dalyvausios mergaitės atsiuntė Ramunei labai gražų padėkos laiška, pažymėdamas, kad jos dabar žino, kur yra maža, bet garbinga Lietuva, o taip pat esančios sužavėtos tautodaile ir lietuviškais valgiais.

Ramunė Janušaitytė-Badauskienė yra žurnal. Jurgio ir Veronikos Janušaičių dukterė. Gimusi Chicagoje. Baigusi aukštesniąją liuanistikos mokyklą. Prieš devynerius metus ištekojo už advokato Ričardo Badausko, gyv. Sydnyje Australijoje. Po aštuonerių metų Ramunė ir Ričardas Badauskai persikėlė praėjusią vasarą į JAV, apsigyveno Atlantoje ir sėkmingai kuriasi. Ričardas įsigijo likerio prekybą ir sėkmingai ją veda. LB Atlantoje apylinkės pirmininko Rimo Česonio ir jo žmonos Romos dėka Ramunei ir Ričardui įsikūrimo sąlygos buvo žymiai lengvesnės, o taip pat jie naujuosius Atlantos lietuvių gyventojus įtraukė ir į Lietuvių Bendruomenės veiklą.

Šis atvejis rodo, kad Lietuvos vardą garsinti yra įvairių progų, tik jas reikia išnaudoti.

rvs.

PABRANGO GAZOLINAS

Po nelaimės Aliaskoje, kur prarasti milijonai galionų gazolino, emė brangti skystasis kuras ir Chicago apylinkėse. Pabrango nuo 10 iki 20 centų už galioną.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
REALTORS
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią istaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

ARA REALTORS, INC.

PERKANT PARDUODANT NAMĄ ar bet kokią nekilnojimą nuosavybę, sąžiningai ir mielai jums patarėms
VALDA PAŠKUS
* kalba lietuviškai
* namų įvertinimas – veltui.
588-8222 857-7187

Sluvis ir talsau drabužius.

Dana Vengrienė,
tel. 737-1097

Jei, prieš atvykstant į JAV, dirbate Vokietijoje nors 18 mėn. ir šiuo metu dar tebedirbate JAV-se, galite gauti pensiją iš Vokietijos. Kreipkitės į: **tasta Agency of USA, P.O. Box 346, St. Clair Shores, MI 48060, Tel. 313-773-7529.** Kalbėti angliškai arba vokiškai.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose Sąjūringai patarėms
J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – GA 4-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR SALDYTUUVUS
Kreipitis: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

IS THAT YOU LAUGHING, COMRADE?

Algis Rukšėnas

Knogos antrinis pavadinimas: „The World's Best Russian (Underground) Jokes“. Žurnalistas ir rašytojas Algis Rukšėnas, politinės-satyrinės dramos „Posėdis“ pragarė ir „Day of Shame“ (knogos apie Simo Kudirkos 1970 m. nepavykusį pabėgimą į laisvę iš sovietinio laivo) autorius surinko kursuojančius anekdotus ir charakteringus juokus, kurie kursuoja Sovietų pogrindyje ir atskleidžia komunistinės sistemos tikrąjį charakterį. Secaucus, New Jersey: Citadel Press, 1986. Kaina su persiuntimu in USA \$7.90. Illinois gyventojai moka \$8.40. Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

Tremtinė – tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: sveitintučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

Putnamo seselių 1989 m. stovyklų kalendorius VERMONT'o

Nepos 1-4 Buvusiųjų NERINGOS vadovų suvažiavimas
Nepos 9-23 d. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla
Nepos 23-29 d. Savaitė šeimoms su mažais vaikais
Nepos 30-rugg. 12 d. Lietuvių kilmės vaikams stovykla
rugg. 13-19d. Jaunuoliams/studentams savaitė

Informacijai kreipitis:
Neringa, ICC - RT21, Putnam, CT 06260

MOSŲ KOLONIJOSE

Elizabeth, NJ
VASARIO 16 MINEJIMAS

LB Elizabetho apylinkės valdybos suruoštas Vasario 16-tosios minėjimas įvyko vasario 19 dieną lietuvių parapijos salėje Elizabeth. Jau iš pat ryto bažnyčios sodely praeivio akį patraukė šalia Amerikos žvaigždėtosios ir gražiai plevesuojanti Lietuvos trispalvė. Prieš minėjimo pradžią vyko pamaldos už Lietuvos laisvę Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje. Pamokslą apie tautos išgyventus persekiojimus ir kančias pasakė kun. Juozas Pragulbikas. Mišių aukas tautiniais rūbais pasipuošusi atnešė Aldona Bartienė, o skaitinius atliko Vytautas Kavolius. Pamaldų metu parapijos choras giedojo kun. Gedimino Šukio mišias. Jų metu J.S. Bacho ir A. Corellio kūrinius smuiku pagrojo Julius Veblaitis. Vargonais palydėjo naujasis vargoninkas Eric Houghton.

Pasibaigus pamaldom dalyviai tuoj persikėlė į parapijos salę. Vos tik įžengė į vidų žmonės išvydo dailiai išdėstytą įvairios Lietuvos spaudos parodą pavadintą „Dabarties įvykiai Lietuvos spaudoje“. Čia matė Sajūdžio žinias, Kauno Aida, Jaunimo Gretas, Literatūrą ir Meną, Nemuną, Atgimimą, tikėjimo Žodį, Komjaunimo Tiesą, Gimtąjį Kraštą, Švyturį, Mokslą ir Gyvenimą ir, žinoma, partijos oficiozą Tiesą. Kas anksčiau buvo neįsivaizduojama, dabar tiesiog šokiravo Tiesos pirmame puslapyje, kad ir tokia antraštė: Gedimino kalne iškelta tautinė vėliava arba kitur: Trispalvė virš bedugnės, Myleikime Lietuvą – mūsų tėvynę ir t.t. Visa tai atrodė lyg koks mirazas. Vienas žurnalistas Lietuvoje Vytautas Žemaitis rašė, kad tai „sapnas, ne sapnas, tikrovė ne tikrovė, vizija, ne vizija – tai sapnas atmerktomis akimis ir tiek...“ Be to buvo išstatyta nemažai iš Lietuvos gautų įvairių lipinukų bei tautinės simbolikos ženklų. Jų tarpe puikavosi gražiame trispalvės aplanke Kudirkos „Tautiška giesmė“ su gaidomis. Šiuos eksponatus bei spaudą atrinko Arūnas Bitėnas ir Julius Veblaitis.

Prieš pradėdant minėjimą, Amerikos ir Lietuvos himnus, Baliai Miškiniai vedant, sugiedojo visi dalyviai. Toliau Arūnas Bitėnas uždegė tris tautinių spalvų žvakes savo pagamintoje Gedimino stulpų žvakidėje. Invokaciją perskaitė emeritas kun. Juozas Pragul-

bikas. Toliau minėjimo eigą tvarkė Julius Veblaitis. Po trumpo šventei pritaikyto įvado jis pristatė visuomenininką ir žurnalistą Kęstutį Miklą pagrindiniam žodžiui. Kalbėtojas buvo gerai pasiruošęs ir žmonės atidžiai klausėsi jo minčių. Kalbėjo jis 24 minutes. Būdamas Lietuvoje Kęstutis Miklas turėjo progą ir galimybę išsamiau pasikalbėti su aukštąsiais Bažnyčios pareigūnais. Ypačiai įdomi buvusi jo kelionė pas Telšių vyskupą Antaną Vaičių. Aplamai dabar kai kurie partiečiai jau nebesisilepia, kad jie ir į bažnyčią užėina. Lietuviai didžiuojasi Sajūdžio drašulių išmintimi, nes jie iškėlė laisvės siekius Lietuvai. Visa tai, lyg kokia spontaniška kibirkštis, uždegė tautai nepriklausomybės atgavimo ryžtą ir paskatino Pabaltijo tautų atgimimo ryžtą, nes tuo pat metu panašūs reikalavimai vyko Estijoje ir Latvijoje.

Toliau buvo du eilėraščiai iš Lietuvos. Juos švariai su gražia tartimi paskaitė LB New Jersey apygardos pirmininkė Rasa Ardytė-Juškienė. Apie aukų reikalingumą trumpai raginančius žodžius tarė Albinas Stukas. Po to vyko antroji dalis.

Šį kartą vietoj įprastinės meninės dalies buvo rodomos vaizduojamos iš įvairių masinių demonstracijų Lietuvoje. Jų būtų daug ir nepaprastai ryžtingų. Išpūdis stulbinantis, kai iš tūkstančių krutinių išsiveržė žodis Lie-tu-va, Lie-tu-va! Ogi tas žodis buvo giliai paslėptas žmonių širdyse ištisus dešimtmečius. Vienok jis išliko gyvas ir nemarus. Tai buvo lyg ir tautos skundas prieš okupantų smurtą ir vergiją.

Vaizduojant išvydome, kad Lietuva dabar išgyvena tikrai nepaprastus laikus. Pasaulio spauda į tai jau kreipia rimtą dėmesį ir atidžiai stebi tuos persitvarkymo pirmuosius žingsnius. Svarbiausia, kad žmonės nebebijo išsakyti savo nuoskaudas viešai. Per 45 metus jiems buvo pompuojamas melas ir pagyrų propaganda bei suklastota tautos istorija. Okupantams per savo nuolatinių terorą dalinai pavyko žmonėms įvairiai menkavertiškumo kompleksą. Jų propagandinė spauda buvo naudojama kaip biurokratijos aparato įrankis savo nusigyvenusiai sistemai palaikyti.

Masinės demonstracijos matėme tūkstančių tūkstančius prieš Ignalinos atominės elektrinės planuojamą papildomą bloką. Gyvų žmonių žiedu buvo apjuosta ne tik elektrinės jėgainė, bet ir Drukskių ežeras. Lietuvos vėliava ir heraldikos ženklai gražinti. Lietuvių kalba įstatymu pripažinta kaip valstybinė kalba. Istorikai turės dabar didelę užduotį savo rimtais darbais užpildyti vadina-

lietuvių persekiojimai. Ant minėto žurnalo pirmojo puslapio tebėra dar senų komunistų šūkis: visų šalių proletarai, vienykitės! Ar komunizmas pažengs kiek į žmoniškumą – tai klausimas.

Po „Vilniaus Tello“ pastatymo solistai iš kairės: Aldona Stempuzienė, Edward Zielinski ir Audronė Gaiziūnienė. Jie šiemet dalyvaus ir „Trubadūre“, tik A. Gaiziūnienė kaip dirigento asistentė. Nuotr. J. Tamulaičio

IMPERIJOS PLĖTIMAS

J. VAIČELIŪNAS

Rusai, kurie yra pabėgę nuo komunizmo į Vakarus, didžiuojasi, kad prie komunistinės sistemos Rusijos imperija didėja, plečiasi. Taigi visų nagai į save riesti.

Ir pavergtoje Lietuvoje komunistai buvo taip suminkštėję, kad jie visomis keturiomis grynė ne Lietuvos laisvę, bet Maskvos komunistinę vergiją. Dabar, kiek prasisklaidžius komunistiniams dūmams, lietuviški komunistai pradėjo kiek šviečiau žiūrėti į pasaulį, kurį jie turi savo komunistiniame rajone. Ir dabar pavergtoje Lietuvoje visa viešoji spauda tebera komunistų rankose. Pavergtoji lietuvių spauda viešai pasirodo tik Vakaruose. Jei anksčiau pavergtoje Lietuvoje, komunistinėje spaudoje niekas ne prašioti nedrįso, ginant pavergtos Lietuvos reikalus, tai dabar ir komunistinėje spaudoje yra pasisakymų, kuriais ginama savo krašto teritorija, nors ir švelniu pasisakymu.

Rapolas Šaltenis „Literatūra

JAUNIMO SĄJUNGOS SEMINARAS

Arti 70 jaunuolių lankė trečiąjį politinį seminarą Washingtono balandžio 14-16 d. Washingtono Lietuvių Jaunimo sąjungos skyrius suorganizavo seminarą JAV Lietuvių Jaunimo sąjungai. Suplaukę jaunuoliai posėdžiavo ir klausėsi paskaitų Rayburn Office Building, U.S. Department of State, lankėsi Lietuvių informacijos centre Washingtono ir Lietuvos pasiuntinybėje, apsisitojo Holiday Inn Central. Paskaitos vyko lietuvių ir anglų kalbomis, priklausant nuo kalbėtojų. Seminaro pagrindinė tema: „Lietuva šiandien ir rytoj“ kalbėjo pabaltiečiai ir kiti, kurie dirba politinį darbą JAV valdžioje ir įvairiose organizacijose: Katherine Chumachenko, Martins Zvaners, Michael Tarm, Paul Gobel, Ints Silins, Viktoras Nakas, Valdas Adamkus ir kiti. Seminaro metu taip pat buvo progos pasimokyti, kaip prieiti prie spaudos ir valdžios pareigūnų, naudojantis pavyzdžiais (case studies) duotais Astos Banionytės. JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos miestų pirmininkai taip pat turėjo progos posėdžiauti. Buvo diskutuojami JAV LJS statuto pakeitimai, ateities planai ir pan. Seminare dalyvavo jaunuoliai iš įvairių JAV miestų, Kanados ir net keli svečiai iš Lietuvos, kurie dabar lankosi JAV-se. „Amerikos Balsas“ rekordavo seminaro paskaitas transliavimui į Lietuvą.

R. K.

myje, Lazdėnuose, Kankanose... Jūs kalbate apie giliausias istorijos šaknis. Ir štai 1945 m. Stalino barbarišku įsakymu nušluojami šio krašto lietuviški vietovardžiai, nors čia pat kaimynystėje šią kalbą vartoja vienos tarybinės respublikos gyventojai.

Šiandien iškeliami daug Stalino ne tik klaidų, bet ir nusikaltimų. Juk Stalino direktivos nustatė M. Lietuvos istorijos pradžią yra nusikaltimas. Klaida atitaisoma visa, o ne jos dalis. Jei gražinamas Tolminkiemio vardas, kur dirbo Done-laitis, tai nemažiau svarbus ir Tilžės miestas, kur dirbo Vydūnas. Dar daugiau svarbus Karaliaučius, kurio universitete profesoriavo ir studijavo lietuviai A. Kulvietis, S. Rapalio, M. Mažvydas ir daug kitų.

Čia netenka austepti, kiek rusai stengiasi pavergti kitas tautas ir išplėsti Rusijos imperiją. Nemažiau nuostabu, kad ir lietuviai komunistai kiek praregėjo ir pradėjo bent spaudoje ginti savo tautos teises. Anksčiau to nedrįso padaryti lietuviai komunistai istorikai.

R. Šaltenis savo straipsnyje baigia: „Galimas daiktas, kad mes kasdien praeiname pro bunkerį, kur dėžėse paslėptas gintarinis kambarys. Ir mes, vaikišdodami šiuo kraštu, iš po žemių girdime lyg nuskendusių miestų varpų skambėjimą: Stalupėnai, Piktupėnai, Labguva, Yluva, Įsrutis, Gumbinė... Argi jie amžinai nuskendę? Ar jie neiškeliami ir šiais gražiausio atgimimo, aukščiausio humanizmo laikais? Aš gi šį laišką rašiau pritariant daugeliui lietuvių“.

Ar šis laiškas rašytas atsi-klausdamas pavergtos Lietuvos normalių lietuvių ar atsiklausus ir komunistų, nes pavergtoje Lietuvoje viskas tebėra komunistų rankose, tebevyksta ir

Toliau Šaltenis sako: „Stalino žygis, šitas, kaip jūs gražiai pasakėte: direktivomis ir nurodymais nustatyti istorijos pradžia“, yra nusikaltimas žmoniui, istorijai, kultūrai. Manau, kad atsakysite: „Taip“. Taigi jums, kaip šio krašto kultūros fondo darbuotojui, būtų tiesiog šventa pareiga tai įtraukti į savo darbų planą, greta gražių kitų sumanymų ir klaidų atitaisymą. Stebiuosi, kad anksčiau jums tai neatėjo į galvą ir rašote tik pritarią pasilymui gražinti Tolminkiemio vardą“. Betgi lietuviai kultūrininkai dirbo ir kitose vietovėse: Karaliaučiuje, Tilžėje, Gumbinėje bei mažesniuose bažnytkaimiuose, kaip Tolminkie-

mas „baltas dėmes“. Jau veikia komisijos Stalino teroro nusikaltimams tirti bei jo aukas reabilituoti. Tiksliau pasakius, tai yra ne baltosios, o kruvinosios dėmės.

Lietuvos gyventojai skundžiasi, kad ekologinės problemos užgožė visą kraštą: visi priversti kvėpuoti nuodingu oru, valgyti nitratais užterštas daržoves ir gerti leukoze sergančių karvių pieną... Lietuvos žmonės gerai žino, kad šių visų bausių problemų šaltinis ateina iš Maskvos planavimo komandų. Ir todėl suprantama, kodėl tokios masės užtvindo gatves, aikštes ir parkus. Tokius tad skaudžius

ivykius pastaruoju metu išgyvena visa Lietuva.

Vaizduojamos paruošė ir iš įvairių šaltinių surinko Arūnas Bitėnas. Nemažai jų paskolino ir Algis Sruoginis, pats Lietuvoje galėjęs kai kuriuos įvykius nufilmuoti. Aukų Elizabetho minėjime žmonės sudėjo apie 4,086 dol. Taip buvo parodytas didelis jautrumas bei dosnumas, nes tuos keturis tūkstančius suaukojo tik 60 seimų. Negalėjusiems minėjime dalyvauti buvo pasiūsta dar asmeniškai laišku su prašymu papildyti aukotojų sąrašą. Po minėjimo vyko bendros vaišės, kuriomis daugiausia rūpinosi Rimas Bitėnas.

A.†A. BRONĖ STULGIENĖ

DAMBRAUSKAITE

Po sunkios ligos mirė 1989 m. balandžio 16 d. St. Petersburg Beach, FL. Laidojama balandžio 21 d. iš Beach Memorial koplyčios.

Laidotuvėmis rūpinas draugas: Elena ir Česlovas Rukužos.

Velionė gimusi Lietuvoje, baigusi mokytojų seminariją Taurageje ir ten mokytojavusi. Taip pat lankė Prekybos Institutą Šiauliuose.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00

Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK

2567 WEST 69th STREET

925-7400

BRIGHTON PARK

4040 ARCHER AVENUE

254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE.

598-9400

APLINK MUS

x „Draugo“ atkarpoje šiandien baigiamie spausdinti Rimvydo Sidrio „Už geležinės uždangos“. Rytų pradėsime spausdinti Antosės Makaraitės „Tremties keliu“, kančias ir išgyvenimus Sibire.

x St. Xavier College, kur studijuoja nemaža lietuvių jaunimo, bus galima užsiregistruoti balandžio 23 d., sekmadienį, nuo 1 iki 4 val. po pietų. Apžiūrėjimas labiausiai taikomas aukštesniųjų mokyklų mokiniams ir apylinkės studentams.

x St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejus balandžio 23 d., sekmadienį, nuo 2 iki 5 val. po pietų bus latvės Inaros Cedrinis meno paroda. Paroda bus muziejaus galerijoje ir tęsis iki gegužės 13 d. Dailininkė yra dalyvavusi daugelyje parodų ir yra pasižymėjusi savo menu.

x Suksis „malūnas“, pašoks „čigonėlis“, „lenciūgelis“ risis, trepsės „Grandies“ porelės... „Grandies“ tautinių ir stiliuotų šokių koncerte-pobūvyje balandžio 29 d., šeštadienį, 7.30 val. vak. Jaunimo centre didžiojoje salėje. Visus kviečia „Grandis“.

x Rita Zakarka, Lietuvos Vyčių regiono lietuviškų reikalų vedėja, yra užsakiusi šv. Mišias balandžio 23 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Bridgeporte. Tai bus padėkos šv. Mišios, 36 kuopa turi atkreipti dėmesį į tą datą.

x Lietuvos Moterų klubų federacijos Chicagos klubo ruošiamam „Pavasario Ziedų“ baliui talkina Motinų komitetas. Motinų komitetui pirminkauja Asta Reitnerienė.

x Ieškoma moteris prižiūrinti ligonę ir gyventi kartu Burbank apylinkėje. Skambinti 423-9738 po 7 v.v. arba 974-2299 (neatsiliepiant, palikite savo vardą ir telefoną rekorderiui).

x Lietuvos Dukterys kruopščiai planuoja nuotaikingą Pavasario pokylį! Geg. 13 d. Jaun. centro didž. salėje svečiai vaišinsis gardžia vakariene; bus gausių laimikių. Gros A. Stelmoko orkestras. Bilietai – dr. jos raštinėje kasdien 10-2 v. Laukiamie visų ir prašome fantų loterijai.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Lionė ir Andrius Kazlauskai, gyvenantys Seattle WA, balandžio 14 d. susilaukė pirmgimės dukrelės Aistos Monikos. Pirmąją anūkele džiaugiasi Stasė ir Jonas Kazlauskai Clevelande ir ketvirtą kartą tapę seneliais Kazimiera ir Kazys Bradūnai Chicagoje. K. Bradūnienė ta proga yra išvykusi į Seattle ir grožisi ten pilnai išsiskleidusiu pavasariu.

x Lietuvių Opera intensyviai ruošiasi „Trubadūro“ spektakliams. Repeticijos vyksta kasdien Morton aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Dienos metu muz. dr. Br. Kazėnas dirba su solistais, o vakarais visas sąstata. Jau būtų pats laikas apsirūpinti bilietais, vengiant susigrūdimų prie kasos prieš spektaklį.

x Ateitininkų namų tarybos pastangose telkti lėšas tu namų išlaikymui yra gegužės 6 d. ruošiamas Pavasario pokylis ir ta proga vykdomas dovanų paskirstymas. Taryba kviečia visus pokylje dalyvauti, o taip pat paskubėti gražinti bilietėlių šakneles.

x Lietuviškos Knygos klubas praneša visiems klubo nariams, kurie neatsakė iki balandžio 25 d. knygos „Tevas Venancijus ir jo Matilda“ ir „Lietuvos nepriklausomybės netenkant“ bus išsiųstos po nustatytos datos.

x Dr. M. Vygandas, Winnetka, Ill., lietuviškos spaudos ir veiklos didelis rėmėjas, pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir dienaščiui palaikymui pridėjo 300 dol. auką. Dr. M. Vygantui, mūsų garbės prenumeratoriui, už mielą paramą savai spaudai tariame nuoširdų ačiū.

x The Lithuanian-American Community of Washington, D.C., Donatas Skučas, pirminkas, atsiuntė 20 dol. auką ir padėjo už „Drauge“ patalpintas informacijas apie jų veiklą. Nuoširdus ačiū.

x Turime tiesioginį susitarimą su „dolerinėmis“ parduotuvėmis. Jūsų pinigai bus saugiai pervedami per banką jūsų giminėms Lietuvoje. Šis būdas tinka įsigyti įvairioms prekėms, automobiliams, išvengti muitinės išlaidų ir palikimus sutvarkyti. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x Pasaulio Lietuvių centro administracija Lemonte ieško šeiminkes aptarnauti nuolatinius gyventojus. Bus parūpintas butas, maistas ir alga. Smulkesnei informacijai skambinti Danai arba Juditai, tel. 257-8787.

x Liepos 15 kelionė į Skandinaviją ir Europos Lietuvių dienas. Informacijai skambinkite Birutei Zalatorienei, Travel Advisers Inc., 1515 N. Harlem #110, Oak Park, 60302. 312-524-2244.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsimiti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Naujausios žinios iš Lietuvos kasdien girdimos ne tik naujais, bet ir senais Grundig radijais. Gradinskas 2512 W. 47th St., 376-1998.

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233.

x JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos Chicagos skyrius kviečia visą Chicagos ir apylinkių jaunimą nuo 18 iki 35 metų amžiaus į pirmą susirinkimą gegužės 7 d., sekmadienį, 12 val. (po šv. Mišių) Lietuvių centre, 511 E. 127 St., Lemont, Ill.

x Čiurlionio galerija Jaunimo centre gegužės 12-21 dienomis rengia dail. J. Paukštie-nės kūrinių parodą. Galerijai talkina ir parodą globoja „Kernvės“ tunto „Verpsčių“ ir „Emilijos Platerytės“ būreliai.

x Prasižėję registracija JAS vasaros stovyklai, kuri bus liepos 9-23 dienomis Dainavoje. Registruojasi per kuopas iki gegužės 15 dienos. Po šios datos reikės primokėti 25 dol. Bendrai informacijai kreiptis į Eglę Paulikiene, 9 So. 221 Rosehill Ln., Downers Grove, IL 60516, tel. 312-985-5579.

x E. Daniliūnas, London, Kanada, „Draugo“ artimas bendradarbis, rėmėjas, pratęsė prenumeratą, pridėjo didesnę auką dienaščiui stiprinimui, o taip pat už kalėdines korteles ir kalendorių. E. Daniliūnui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų ačiū.

x Juozas Pažemėnas, Queens Village, N.Y., visuomenininkas, lietuviškos spaudos rėmėjas, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir dar pridėjo 50 dol., kad „Draugas“ gyvuotų ir lankytų kiekvieno lietuvių pastogę. J. Pažemėnui, mūsų garbės prenumeratoriui, už realią auką labai dėkojame.

x A.A. Onos Kovenės atminimui, kuri mirė kovo 7 d. po ilgos sunkios ligos, jos dukra Gražina Reskevičienė, Omaha, Nebraska, atsiuntė „Draugui“ 25 dol. auką ir padėjo apie jos mirtį paskelbtą spaudoje. Nuoširdus ačiū. Kartu reikiame užuojautą. A.A. Ona Kovenė buvo nuolatinė dienašči skaitytoja ir rėmėja.

x Juozas Astas, Hamilton, Kanada, lankėsi Chicagoje, ta proga aplankė „Draugą“ ir paauguo 20 dol. Nuoširdus ačiū.

x Video ir stereo aparatūrą siunčiame į Lietuvą. Siunčiame kargo į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tiksliai ir sąžiningai kargo informacija persiunčiant jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x Balyš Gajauskas, ilgame-tis Sovietų kalyns, šiandien, trečiadienį, balandžio 19 d. 7 v.v. Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie, padarys pranešimą visuomenei. Kviečia Amer. Lietuvių Taryba.

x Kriaučeliūnų Vardo Liet. Montessori Vaikų Namelių, 2743 W. 69th St., Chicago, apžiūrėjimas įvyks šeštadienį, balandžio 22 d. 10 v.r. – 12 v. p.p. Visi tėveliai su priešmokyklinio amžiaus vaikais maloniai kviečiami dalyvauti.

x Greit parduodu vienos ir dvejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Siunčiame prekes į Lietuvą kargo. Jūsų dovanos, kaip video kameros, magnetofonai, radijo 2-ju kasečių aparatai ir kitos, Lietuvoje pagedaujamos, prekes pasieks Jūsų per 5 dienas, saugiai ir pilnai apdraustas. Priimame prekių ir persiuntimo užsakymus ir iš kitų JAV miestų. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. 312-778-2100. Sav. A. F. Šlutai.

Redaguoja J. Piacas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Piešė Lina Sidrytė

PAVASARĖJANT

Pradingo sniegas nuo kalnų, Kleve varnėnas gieda. Nešk, Indre, mamai dovanų Žibutės melsvą ziedą.

Žuvėdros klykia virš bangų – Nebėr ant upės ledo. Visi subėgom prie langu Stebėt gelių parado.

Paglosto vėjas man pečius Ir vėl už lango plazda, Sumanęs kviesti į svečius Pulkus žasų ir strazdą.

O saulė šypsos nuo dangaus, Vėlai dabar ji gula. Gal coca-coła ką ragaus, Aš – skanią keptą sula.

Jonas Minelga

LAISVĖS ŽIBURYS

Po daugel metų komunizmo priespaudos, Po daugel metų tamsumos Sujudo, sukilo vaikai Lietuvos, Sužibo laisvės žiburys dėl jos.

Tiek daugel metų be trispalvės vėliavos, Tiek daugel metų be himno Lietuvos. Suplėvėsavo trispalvių šimtų šimtai, Ir vėl pasigirdo Lietuvos himno aidai.

Po daugel metų tylumos Atgimė laisvės viltis lietuvių tautos. Greit pasaulis pamatys, Kad prašyto lietuvių laisvės žiburys.

Tomas Vasiliauskas, 7 kl., K. Donelaičio lit. m-la.

ATSARGA GĖDOS NEDARO

Geriau būti visada atsargiam, negu sulaukti blogio. Būdamas atsargus, būsi gudresnis ir neapsijuoksi. Būdamas neatsargus, gali susižeisti ir kitokiu būdu nukentėti.

Negudru su pačiužomis čiūžti dar ant tvirtai neužšalusio ledo. Gali iškristi, nesulaukęs pagalbos gali nuskęsti. Ir išsigelbėjus, visi iš tavęs juoksis. Su motociklu be šalmo važinėti yra neatsargu. Panašiai, važinėti mašina, neuži-dėjus apsaugos diržo. Taupyti pinigus ir sudaryti atsargas ateičiai, yra taip pat naudinga.

Rimas Lukas, Dariaus Girėno lit. m-los 8 sk. mokiny.

Akyse – kaip šilkas, už akių – kaip vilkas. Liet. priežodis

Žvaigždutė

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

SLĖNY TĖVELIS SĖJA

– Saulužė, labas! – prabilo lapas, Akis pravėręs, ilgai tylėjęs.

Akis pravėręs, ilgai tylėjęs, Atsiziūrėti dangun negali.

Ten vieversėliai linksmai čirena, Po erdvę nardo tarsi zuvutės,

O palei kalną, o palei žalią, Tėvelis sėja kvietį geltona.

Tėvelis sėja ir apakėja, O debesėlis gražiai palaisto. A. Puišytė

KAUNAS

Kaunas yra labai gražus miestas. Tai buvo laikinoji Lietuvos sostinė. Mano tėvelis gimė Kaune. Miestas pastatytas prie Nemuno ir Neries upių Kaune yra daug gražių gatvių. Svarbiausia – Laisvės alėja. Jos gale – didelė, graži Igulos bažnyčia.

Mieste yra kalnas ir gražus parkas – Ažuolynas. Kaune prieš miesto teatrą, 1972 m. gegužės 14 dieną, susidiegino jaunuolis Romas Kalanta, šaukdamas „Laisvė Lietuvai!“

Indrė Sakutė, Ottawos dr. V. Kudirkos lit. m-los mokinė. Kanada. („Trupinėliai“).

RAINIŲ MIŠKELIS

Rainių miškelis 2-3 kilometrų atstume nuo Telsių apskrities miesto. 1941 m. birželio 22 d., prasidėjus vokiečių ir rusų karių, bolševikų tame miškelyje žiauriausiu būdu nužudė visi nekaltus žmones, kurie buvo įkalinti Telsių kalėjime. Visi ten buvo patalpinti be teismo. Tai taurūs patriotai lietuviai. Pagal profesijas buvo: ūkininkai, tarnautojai, moksleiviai iš artimos apylinkės. Vienus suėmė, kai sieną į Vokietiją norėjo pereiti, antrus suėmė, kai norėjo Lietuvos trispalvę iškelti, kiti buvo nekaltai įkūsti. Mano senelis Vaclovas Pabarčius, 38 metų amžiaus, buvo nekaltai įkūstas. Jį įkūstė Juozas Kazlauskas už jo paties padarytus nusikaltimus, išėikvojant 22,500 litų.

Visos tos neįsivaizduojamo žiaurumo žudynės įvyko 1941 m. birželio mėn. naktį iš 24 į 25 d. Visi kaliniai buvo išvedami iš kamero, surišamos užpakalyje rankos, kiti pažabojami (per burną surišama virvė) ir sumetami į sunkvežimį vienas ant kito. Tada nuvežami į miškelį kančiais ir mirčiais. Čia buvo mušami, badomi su durkliais, laužomi kaulai, plikinami su

Taip buvo iškankinti, kad iš veido nebuvo galima atpažinti. Mano senelį atpažino mano močiutė tik iš drabužių. Taip buvo nukankinti 73 kaliniai. Laidotuvės įvyko 1941 m. liepos 1 d. Karstai netilpo Telsių katedroje. Visi buvo sudėti ant šventoriaus. Po šv. Mišių buvo nulydėti į Telsių katalikų kapines ir palaidoti bendroje duobėje.

Šią taip žiaurią ir skaudžią tragediją man papasakojo mano močiutė.

Zigmas Woodward, Kr. Donelaičio lit. m-los mokiny.

GALVOSŪKIO NR. 121 ATSAKYMAS

Verdi yra žymus savo operomis.

GALVOSŪKIO NR. 122 ATSAKYMAS

Meteorologija nėra astronomijos šaka. Meteorologija mokslas apie atmosferos reiškinius. Astronomija – mokslas apie dangaus kūnus, visatos pasikeitimus.

GALVOSŪKIO NR. 123 ATSAKYMAS

9x1-6=3
2+4-3=3
8+7:5=3

Žiūrėkite sprendimą.

GALVOSŪKIO NR. 125 ATSAKYMAS

Po paskutinės vakarienės Jėzus su savo mokiniais nuėjo pasimelsti į Getsemano sodą. Tas sodas buvo Alyvų darže, i rytus nuo Jeruzalės miesto, maždaug už ketvirčio mylios nuo miesto Cedrono upelis. Jėzus dažnai lankydavo Alyvų kalnelį, ypač vakarais. Kad pasiekti Betaniją, reikėdavo praieiti pro Alyvų kalnelį. Pavadinimas kilo nuo alyvų medžių, kurie ten augo. Ir dabar ten yra labai senų alyvų medžių, gal siekiančių Kristaus

virintomis sąnamomis. Mano senelio kankinimo žymės: rankos surištos užpakalyje, nuplikytos, galvoje trys skylės, akys išverstos į viršų, liežuvis iškištas, veidas nuplikytas, oda nulupta. Krūtinė ir nugara pasrūvusi krauju, tai mušimo žymės. Taip iškankinti buvo suversti į keturias duobes, jau anksčiau iškastas ir užkasti. Jie žuvo sadištiskai nužudyti nežinodami už ką. Gal dėl to, kad buvo padorūs lietuviai, ne parsidavėliai.

Taip buvo iškankinti, kad iš veido nebuvo galima atpažinti. Mano senelį atpažino mano močiutė tik iš drabužių. Taip buvo nukankinti 73 kaliniai. Laidotuvės įvyko 1941 m. liepos 1 d. Karstai netilpo Telsių katedroje. Visi buvo sudėti ant šventoriaus. Po šv. Mišių buvo nulydėti į Telsių katalikų kapines ir palaidoti bendroje duobėje.

Šią taip žiaurią ir skaudžią tragediją man papasakojo mano močiutė.

Zigmas Woodward, Kr. Donelaičio lit. m-los mokiny.

laikus. Ši vieta dabar priklauso kelioms skirtingoms krikščionių bažnyčioms. Getsemano sodas Kristaus laikais buvo vieša vieta, visi galėjo ten lankytis.

GALVOSŪKIS NR. 141

Nepriklausomos Lietuvos mokyklose buvo sprendžiami tokie aritmetikos uždaviniai. Pamėginkite išspręsti šį uždavinį:

Žmona turėjo 3 pintines kiaušinių: 2 pintinės po 2 tuzinus ir trečioje 3 ir pusę tuzino. Kiek pinigų ji gavo už kiaušinius, jei dešimtį kiaušinių pardavinėjo po 2 litus?

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 142

/// x ///
/// x ///
//// x ////
///// x /////
///// x /////
///// x /////
///// x /////
///// x /////

(Žiūrėkite skaitlines)

Atlikite nurodytus veiksmus. Vėliau pamatysite kokias įdomias kombinacijas gausite. Sprendimą atsiųskite.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 143

(Žiūrėkite brėžinį)

Nuspalvokite tas vietas, kurių pažymėtos taškais. Sužinosite, ką vaizduoja piešinys.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 144

(Žiūrėkite raides)

Čia matote iškirptas raides A ir netvarkingai sumestas. Suskaičiuokite, kiek šioje krūvoje yra raidžių?

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 145

Kuriame vandenyne, ties kuria vieta yra didžiausias gylis? Kiek pėdų gilumo?

(5 taškai)

